

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

ANTİK ÇAĞDA ASYA III

KARACAN

İbraniler
ve Fenikeliler

KARACAN RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

Copyright: Daniel Mallo-Editorial Palsa S.A., Mexico
Türkiye'de Yayın Hakkı: KARACAN YAYINLARI/ONK

Karacan Yayınları A.Ş. adına sahibi: **ALİ KARACAN**
Sorumlu Genel Yayın Yönetmeni: **ALİ SAYDAM**
Mali Koordinatör: **ÖZHAN KÜÇÜKTOPUZLU**
Teknik Koordinatör: **OĞUZ DEMİRCİOĞLU**

Yazı İşleri Müdürü: **ERCAN ALTAZLI**
Yazı İşleri Yardımcısı: **DENİZ DAĞDELEN**
Danışma Kurulu: **Prof. Dr. TAHSİN YAZICI, Doç. Dr. Ali İHSAN GENCER, Doç. Dr. MEHMET ÖZALIT, Doç. Dr. İSMET MİROĞLU, PAUL MANDRİNİ, ALBERTO CABADO, EUGENIO ZOPPI.**

Teknik Yönetmen: **ERTAN GÖKEMRE**
Teknik Müdür: **NURETTİN ÖZAKSEL**
Teknik Müdür Yardımcısı: **M. SABİT UÇUK**
İlan ve Halkla İlişkiler Müdürü: **ESER NOYAN**
Satış Müdürü: **ALİ ALPASLAN**

**Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı,
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın
20.2.1984 tarih ve 01771 sayılı kararı ve ek
3.4.1984 tarih ve 2152 sayılı kararı ile ilk 5
sayısı özellikle ilkokul 4. ve 5. sınıf öğrenci-
leri ile ortaokul öğrencilerine tavsiye edil-
miş olup, bu sayısı da onaya sunulmuştur.**

Renk Ayrımı: **ÇALI GRAFİK**
Baskı: **HÜRRİYET OFSET A.Ş. HALKALI/İSTANBUL**
Kapak Baskısı: **NADİR BASIMEVİ**

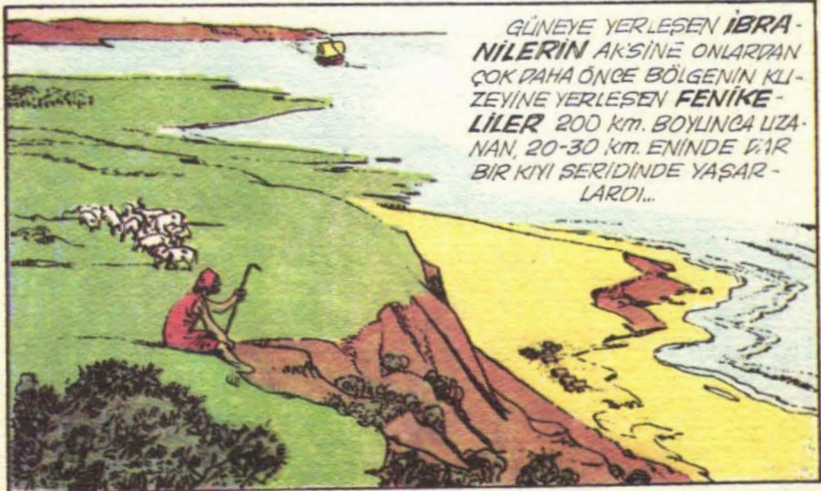
Adres: **KARACAN YAYINLARI, Basın Sarayı, Cağaloğlu/İstanbul**
Tel: 527 00 34 - 526 69 00 Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Fiyatı: 200 TL / Kıbrıs'ta: 250 TL

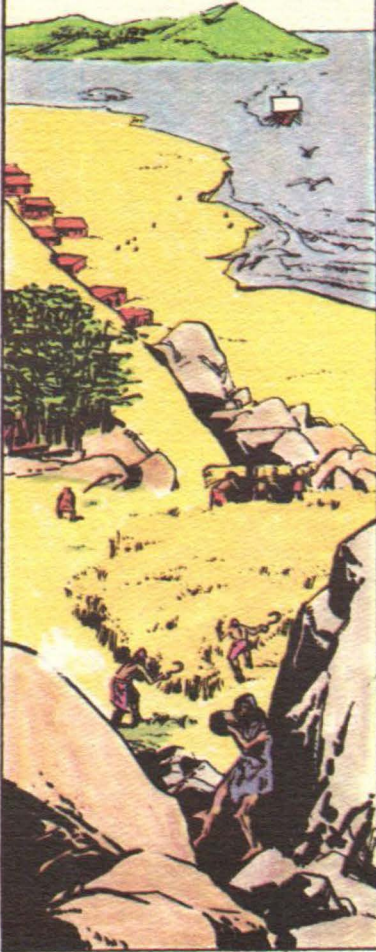

İBRANİLER VE FENİKELİLER

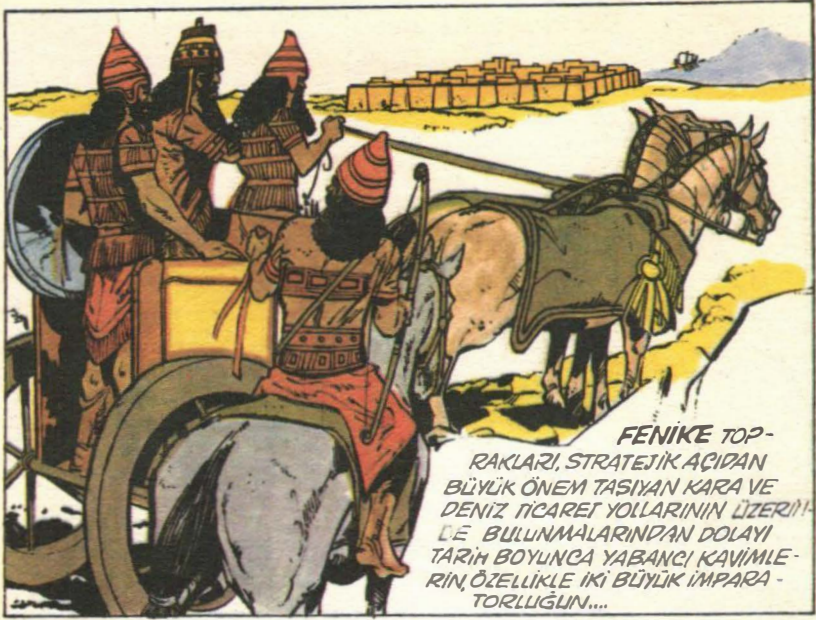
İBRANİLER VE FENİKELİLER

CIVARDAKI DAĞLARIN ÇÖKÜN-
TÜYE UĞRAMALARI SONUÇU
OLUŞAN BU KAYALIK ARAZİNİN!
TARIMA AZ ÇOK ELVERİSLİ BÖ-
LÜMLERİNDE TAHİL VE İNCİR YE-
TİSTİRİLİR, ZEYTİNCİLİK VE BAĞ-
CILIK YAPILIRDI...

ÜLKENİN BAŞLICA GELİR KAYNA-
ĞI İSE, TABİİ BİTKİ ÖRTÜSÜ OLAN
SEDİR AĞAÇLARINDAN ELDE EDİ-
LEN KERESTEYDİ...

MISIRLILARIN,
ASIRLILARIN YA DA
BABILLILERIN SALDIRILARINA
HEDEF OLMADIKLARI ZA-
MANLARDA BU KEZ HITITLERIN,
ÇOLDE YASAYAN GÖÇEBE TOP-
LULUKLARIN YA DA HINT-AVRUPA
ASILLI AKDENİZ KORSANLARININ
TEHDITLERİNE MARUZ
KALIRLARDI...

BÜTÜN BU SALDIRILARA RAĞMEN,
FENİKELİLER HENÜZ TARİH SAHNESİNE
BİR MİLLET OLARAK ÇIKMIŞ DEĞİLLERDİ, YANI
SİYASİ BİR BİRLİK OLUŞTURMAMIŞTILAR.

AYRI KRALLAR TARAFINDAN YÖNETİLEN
VE HER BİRİ BAĞIMSIZ OLAN SEHİR-DEV-
LETLERİ, DİŞ DÜŞMANA KARŞI ORTAK BİR
SAVUNMAYA GİREBİLMEK AMACIYLA
BİR ARAYA GELDİLER...

BUNUNLA BERABER YİNE DE MUTLAK BİR YÖNE-
TİMDEN SÖZ ETMEK HENÜZ MÜMKÜN DEĞİLDİ...
HÜKÜMDARIN YETKİLERİ, BİR TÜR **SENATO**
DURUMUNDA OLAN İHTİYARLAR MECLİSİ İLE SINIR-
LANDIRILMIŞTI...

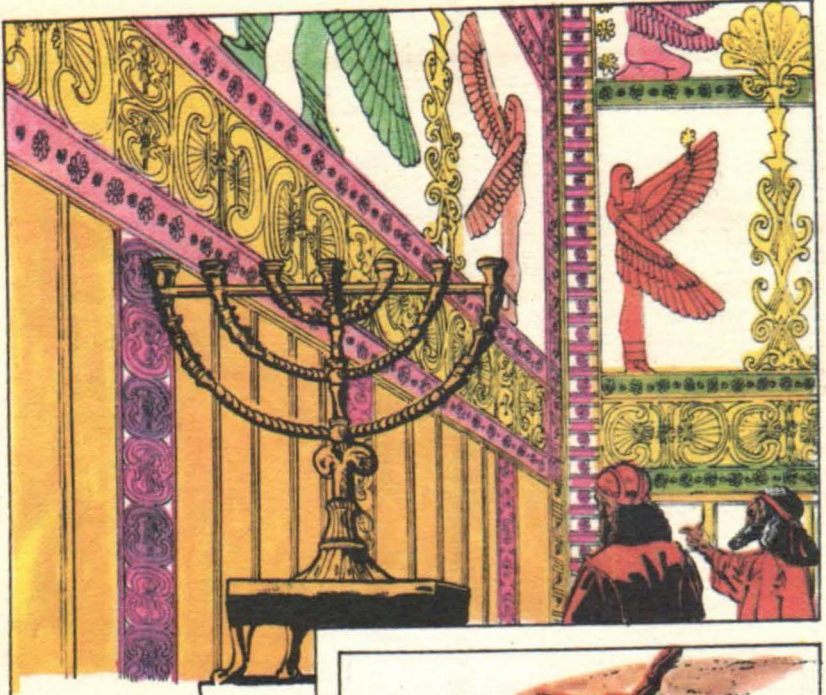

FENİKELİLERİN EKONOMİSİ TİCARETE DAYANIRDI...
GÜCÜNÜ MALİ KAYNAKLARDAN ALAN VE BİR
ÇEŞİT SERMAYE ARIŞTOKRASİSİ DURUMUN-
DA OLAN BİR TİCCARLAR SİNİFİ MEVCUTTU..

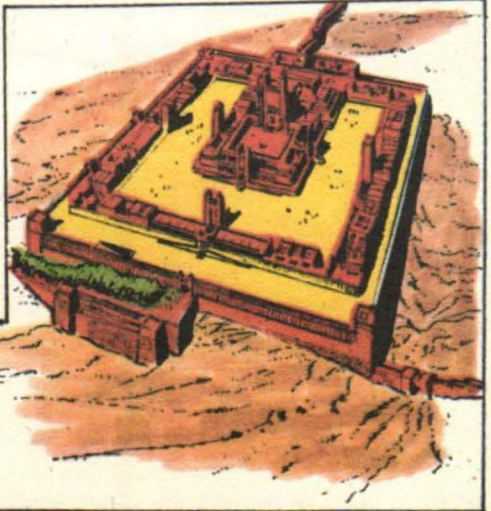

İNSAATÇILIK VE GEMİCİLİĞİN YANI SIRA,
MADENCİLİK ALANINDA DA İLERİ
GITMİŞLERDİ...

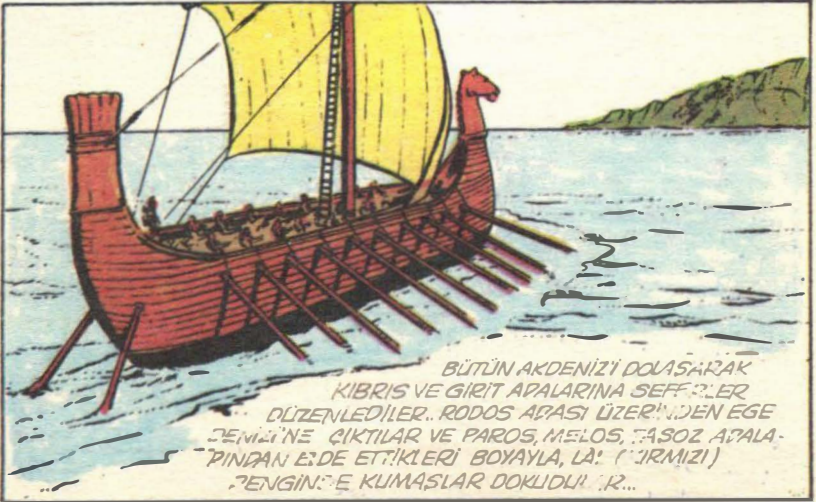
ÜNLERİ ÖY.ESİNE YAYIL-
MISTIKİ, İBRANİ KRALI
Hz. SÜLEYMAN M.Ö.
950 YILLARINDA KUDÜSTE
BİR SARAY VE TAPINAK
YAPTIRMAYA KARAR VER-
DİĞİNDE, GEREKLİ KERES-
TE VE MADENLERİ, FENİKE-
LİLERDEN SATIN ALMIŞ....

... BÜ MUHTESEM
YAPIYI TAMAMLAMAK İÇİN DE
YİNE FENİKELİ ZANAATKÂR
VE USTALARI YARDIMA
ÇAĞIRMIŞTI...

FENİKELİLERİN
USTALIKLARI DENİZCİ OLMA-
LARINDAN İLERİ GELİYORDU...
DENİZCİLİK VE GEMİ YAPIMI
ALANINDA KOMSULARINDAN ÜSTÜN
DURUMDAYDILAR.

BÜTÜN AKDENİZİ DOLAŞARAK
KIBRIS VE GİRİT APALARINA SEFERLER
DÜZENLEDİLER.. RODOS ADASI ÜZERİNDEN EGE
DENİZİ'NE ÇIKTILAR VE PAROS, MELOS, TASOZ ADALA-
RINDAN GEÇEREK ETTİKLERİ BOYAYLA, LA: (KIRMIZI)
PENGİN: E KUMAŞLAR DOKUDU... R...

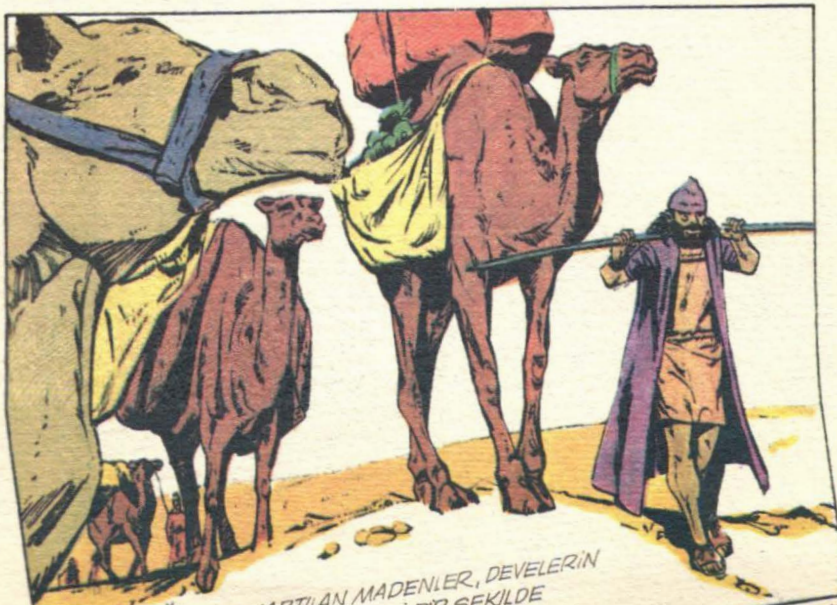
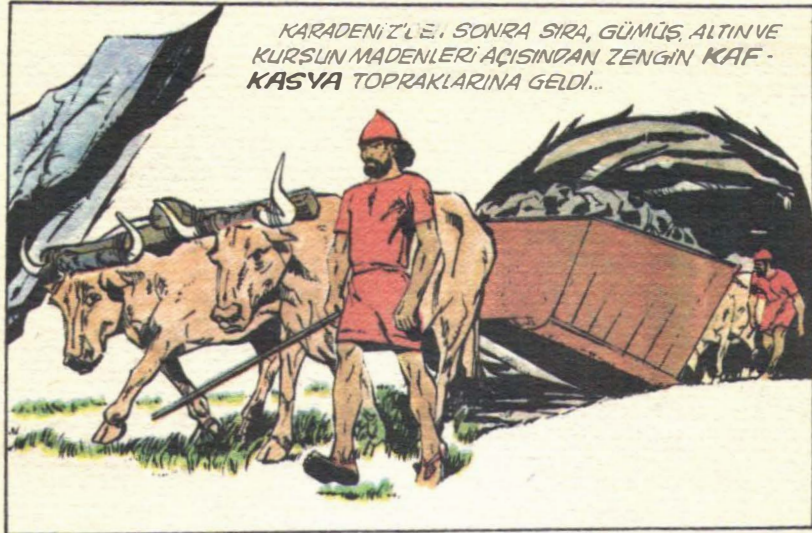

KARADENİZ'E ULASAN
GEMİLERSE GERİYE TONLARCA
TON BALIĞI VE SARDALYE İLE
DÖNDÜ...

DENİZ YOLCULUĞU SIRASINDA
TUTULAN BALIKLARIN BOZULMAMASI
İÇİN ONLARI TUZLARLARDI...

KARADENİZ'DE, SONRA SIRA, GÜMÜŞ, ALTIN VE
KURSU MADENLERİ AÇISINDAN ZENGİN KAF-
KASYA TOPRAKLARINA GELDİ...

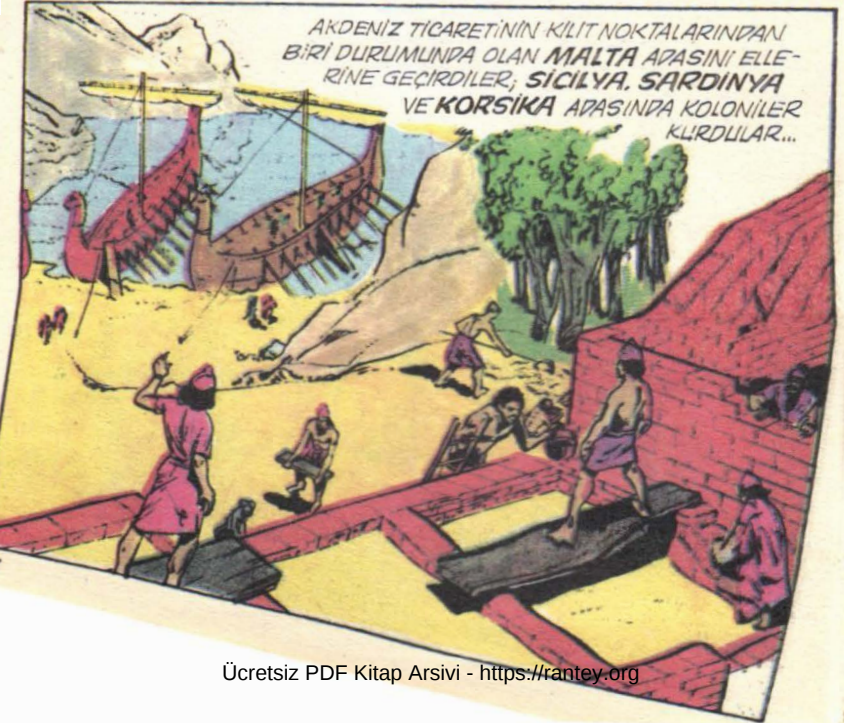

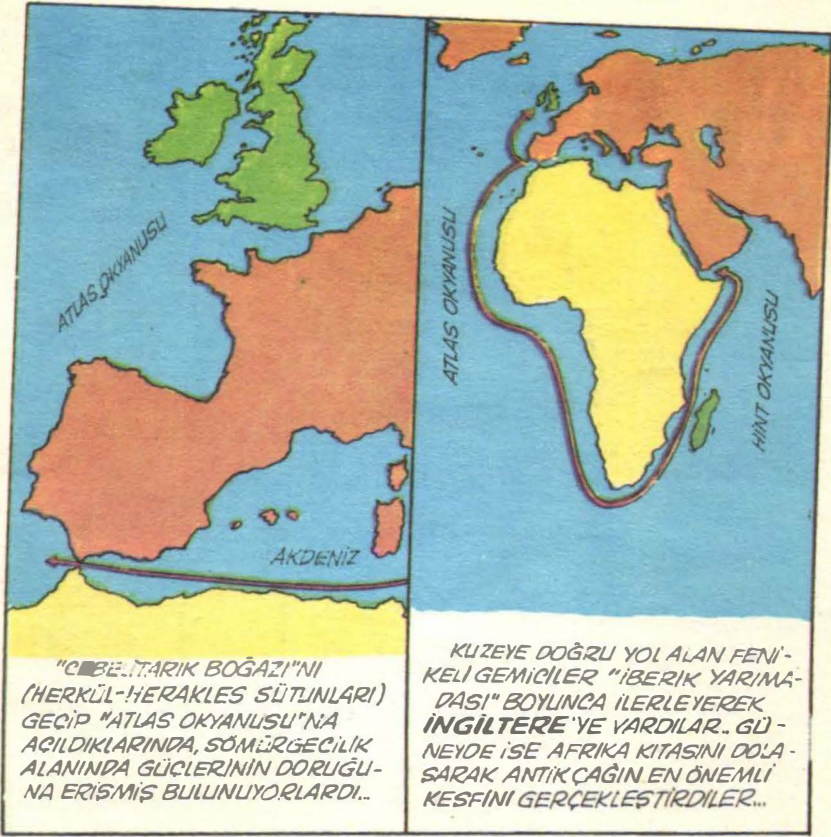
BURALARDA ÇIKARTILAN MADENLER, DEVELERİN
ÇEKTİĞİ KERVANLARLA DÜZENLİ BİR ŞEKİLDE
SURIYE ÜZERİNDEN FENİKE'YE TAŞINIRDI.

FENİKELİLER DAHA SONRA AKDENİZ'DEKİ
EGEMENLİKLERİNİ İTALYA, İSPANYA, FRANSA İLE
KUZEY AFRIKA KIYILARINA KADAR UZATTILAR...

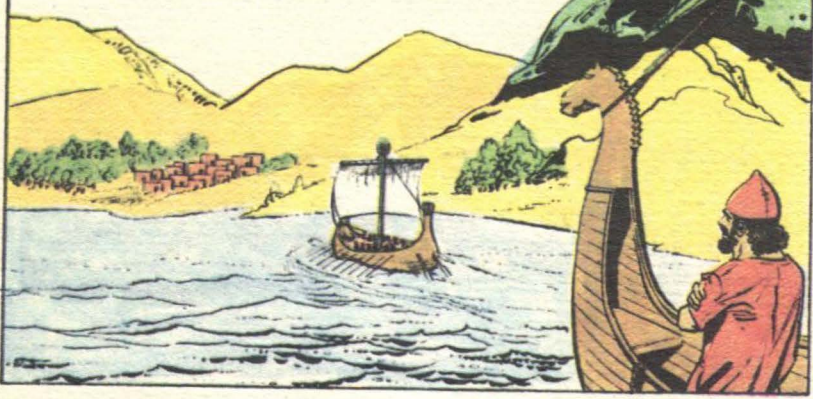

AKDENİZ TİCARETİNİN KİLİT NOKTALARINDAN
BİRİ DURUMUNDA OLAN **MALTA** ADASINI ELLE-
RİNE GEÇİRDİLER; **SİCİLYA, SARDİNYA**
VE **KORSİKA** ADASINDA KOLONİLER
KURDULAR...

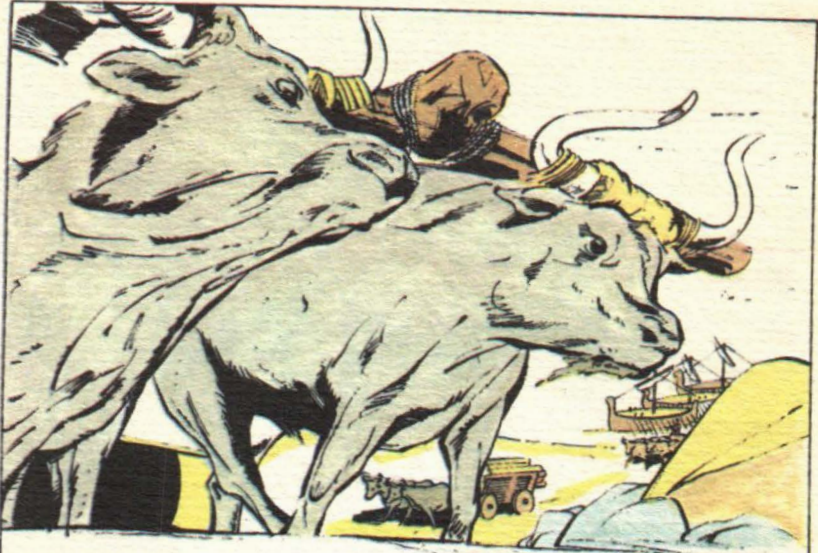

FENİKELİLER YENİ BİR ÜLKEYE AYAK
BASTIKLARINDA, ÖNCE ORANIN YETKİLİLERİYLE
GÖRÜŞÜP, YENİ STATÜNÜN NE OLACAĞI
KONUSUNU AÇIKLIĞA KAVUŞTURURLARDI...

ÜÇ AYRI ŞEKİLDE İSGAL SÖZ KONUSUYDU: 1-) TİCARİ İMTİYAZ SAĞLAMA..
BU DURUMDA FENİKELİLER BÖLGEDE SERBESTCE TİCARET YAPABİLMEK AMACIYLA YETKİLİLERE BİR MİKTAR VERGİ ÖDERLERDİ...

2-) TİCARİ MALLAR VE HAMMADDELER İÇİN ANTREPO
VAZİFESİ GÖREN PAZAR YERLERİ KURMA... BUNLAR GENELLİKLE
ADALARDA VE ULAŞILMASI GÜÇ YERLERDE KURULURDU...

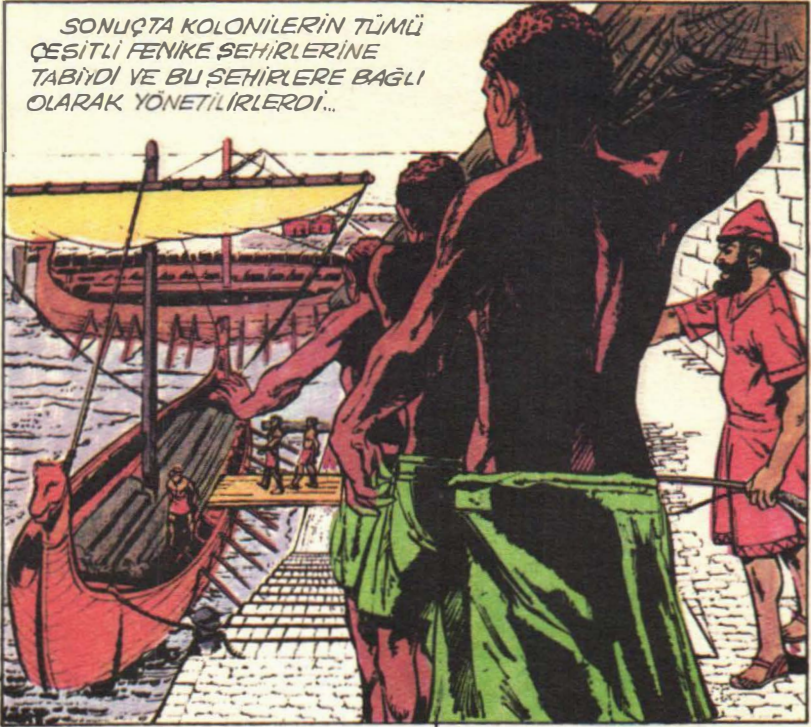

MESELÂ, FENİKE LİLER İSPANYA'
DA ON KADAR PAZAR YERİ (ACENTA)
KURMUŞLARDI.. M.Ö.1100 YILLARINDA
KURULAN MALAGA, ALGESİRAS, GİB-
RALTAR VE GADES GİBİ ACENTALAR
DAHA SONRA BİRER BÜYÜK ŞEHİR
HALİNE GELDİ..

3-DÜMİNYONLAR, BİRER
KOLONİ DURUMUNDA
OLAN DÜMİNYONLAR,
RODOS, KIBRIS, KİLİKYA
(ÇUKUROVA) VE KUZAY
AFRİKA'DA KURUL-
MUŞTU...

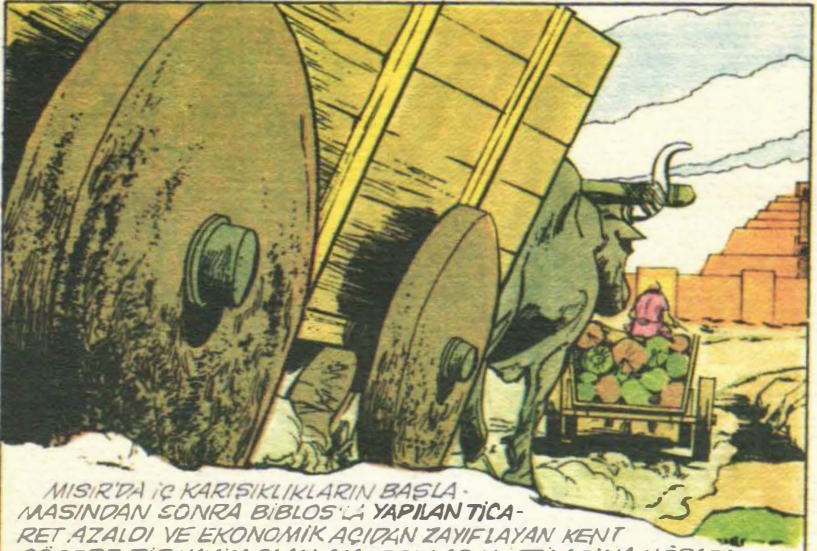
SONUÇTA KOLONİLERİN TÜMÜ
ÇEŞİTLİ FENİKE ŞEHİRLERİNE
TABİDİ VE BU ŞEHİRLERE BAĞLI
OLARAK YÖNETİLİRLERDİ...

EN ÖNEMLİ FENİKE KENTİ,
BİBLOS' TU...

M.Ö.3000 YILINDAN
İTİBAREN **BİBLOS** TA ELDE
EDİLEN KERESTE VE REÇİNE
MUMYACILIKTA KULLANILMAK
ÜZERE MİSİR'A İHRAÇ
EDİLMEKTEYDİ...

MİSİR'DA İÇ KARİŞİKLİKLERİN BAŞLA-
MASINDAN SONRA BİBLOS'LA YAPILAN TİCARET
AZALDI VE EKONOMİK AÇIDAN ZAYIFLAYAN KENT
GÖÇEBE BİR KAVİM OLAN AMURRULARIN İSTİLASINA UĞRADI...
M.Ö. 1800 YILINDA YENİDEN KURULDU...

EN ÇOK İLGİ GÖREN MALLAR,
KUMASLAR VE TAKILARDI...

ASLINDA TİCARETTEN
ÇOK, FARKLI DİLLERİ KO-
NUSAN VE AYRI KÜLTÜR-
LERDEN GELEN MİLLET-
LERİN BİRBİRLERİYLE
OLAN İLİŞKİLERİ
ÖNEMLİYDİ...

BU İLİSKİLER, GELENEK-GÖRENEK,
TEKNİK VE DİNİ AÇILARDAN DA BELİRLİ BİR
BİLGİ ALISVERİŞİNİ DOĞURMAK TAYDILAR...

MİSİRLİLERİN VE
MEZOPOTAMYALILARIN
KULLANDIĞI YAZIDAN
YARARLANAN
FENİKELİLER...

𐤀	𐤁	𐤂	𐤃	𐤄
𐤅	𐤆	𐤇	𐤈	𐤉
𐤊	𐤋	𐤌	𐤍	𐤎
𐤏	𐤐	𐤑	𐤒	𐤓
𐤔	𐤕	𐤖	𐤗	𐤘

...BUNU DAHA BA-
SİTLESTİREK
HER BİRİ AYRI BİR
SESİ İFADE EDEN
22 İŞARETİN
(HARFİN) OLUSAN
YENİ BİR ALFABE
BİLDİLER...

FENİKE ALFABESİNDEKİ BU 22 HARFIN BİRLEŞTİRİLMESİYLE,
HER TÜRLÜ SÖZCÜĞÜ KAĞIDA GEÇİRMEK MÜMKÜNDÜ...

BİBLOS KRALI **AHİRAM**'IN M.Ö. X. YÜZYILA AİT LAHTININ
ÜZERİNDE BU ALFABEYLE KAZILMIŞ BİR METİN YER ALIR...

𐤀𐤁𐤂𐤃𐤄𐤅𐤆𐤇𐤈𐤉𐤊𐤋𐤌𐤍𐤏𐤐𐤑𐤒𐤓𐤔𐤕𐤖𐤗𐤘𐤙𐤚𐤛𐤜𐤝𐤞𐤟𐤠𐤡𐤢𐤣𐤤𐤥𐤦𐤧𐤨𐤩𐤪𐤫𐤬𐤭𐤮𐤯𐤰𐤱𐤲𐤳𐤴𐤵𐤶𐤷𐤸𐤹𐤺𐤻𐤼𐤽𐤾𐤿𐥀𐥁𐥂𐥃𐥄𐥅𐥆𐥇𐥈𐥉𐥊𐥋𐥌𐥍𐥎𐥏𐥐𐥑𐥒𐥓𐥔𐥕𐥖𐥗𐥘𐥙𐥚𐥛𐥜𐥝𐥞𐥟𐥠𐥡𐥢𐥣𐥤𐥥𐥦𐥧𐥨𐥩𐥪𐥫𐥬𐥭𐥮𐥯𐥰𐥱𐥲𐥳𐥴𐥵𐥶𐥷𐥸𐥹𐥺𐥻𐥼𐥽𐥾𐥿𐦀𐦁𐦂𐦃𐦄𐦅𐦆𐦇𐦈𐦉𐦊𐦋𐦌𐦍𐦎𐦏𐦐𐦑𐦒𐦓𐦔𐦕𐦖𐦗𐦘𐦙𐦚𐦛𐦜𐦝𐦞𐦟𐦠𐦡𐦢𐦣𐦤𐦥𐦦𐦧𐦨𐦩𐦪𐦫𐦬𐦭𐦮𐦯𐦰𐦱𐦲𐦳𐦴𐦵𐦶𐦷𐦸𐦹𐦺𐦻𐦼𐦽𐦾𐦿𐧀𐧁𐧂𐧃𐧄𐧅𐧆𐧇𐧈𐧉𐧊𐧋𐧌𐧍𐧎𐧏𐧐𐧑𐧒𐧓𐧔𐧕𐧖𐧗𐧘𐧙𐧚𐧛𐧜𐧝𐧞𐧟𐧠𐧡𐧢𐧣𐧤𐧥𐧦𐧧𐧨𐧩𐧪𐧫𐧬𐧭𐧮𐧯𐧰𐧱𐧲𐧳𐧴𐧵𐧶𐧷𐧸𐧹𐧺𐧻𐧼𐧽𐧾𐧿𐨀𐨁𐨂𐨃𐨄𐨅𐨆𐨇𐨈𐨉𐨊𐨋𐨌𐨍𐨎𐨏𐨐𐨑𐨒𐨓𐨔𐨕𐨖𐨗𐨘𐨙𐨚𐨛𐨜𐨝𐨞𐨟𐨠𐨡𐨢𐨣𐨤𐨥𐨦𐨧𐨨𐨩𐨪𐨫𐨬𐨭𐨮𐨯𐨰𐨱𐨲𐨳𐨴𐨵𐨶𐨷𐨹𐨺𐨸𐨻𐨼𐨽𐨾𐨿𐩀𐩁𐩂𐩃𐩄𐩅𐩆𐩇𐩈𐩉𐩊𐩋𐩌𐩍𐩎𐩏𐩐𐩑𐩒𐩓𐩔𐩕𐩖𐩗𐩘𐩙𐩚𐩛𐩜𐩝𐩞𐩟𐩠𐩡𐩢𐩣𐩤𐩥𐩦𐩧𐩨𐩩𐩪𐩫𐩬𐩭𐩮𐩯𐩰𐩱𐩲𐩳𐩴𐩵𐩶𐩷𐩸𐩹𐩺𐩻𐩼𐩽𐩾𐩿𐪀𐪁𐪂𐪃𐪄𐪅𐪆𐪇𐪈𐪉𐪊𐪋𐪌𐪍𐪎𐪏𐪐𐪑𐪒𐪓𐪔𐪕𐪖𐪗𐪘𐪙𐪚𐪛𐪜𐪝𐪞𐪟𐪠𐪡𐪢𐪣𐪤𐪥𐪦𐪧𐪨𐪩𐪪𐪫𐪬𐪭𐪮𐪯𐪰𐪱𐪲𐪳𐪴𐪵𐪶𐪷𐪸𐪹𐪺𐪻𐪼𐪽𐪾𐪿𐫀𐫁𐫂𐫃𐫄𐫅𐫆𐫇𐫈𐫉𐫊𐫋𐫌𐫍𐫎𐫏𐫐𐫑𐫒𐫓𐫔𐫕𐫖𐫗𐫘𐫙𐫚𐫛𐫜𐫝𐫞𐫟𐫠𐫡𐫢𐫣𐫤𐫦𐫥𐫧𐫨𐫩𐫪𐫫𐫬𐫭𐫮𐫯𐫰𐫱𐫲𐫳𐫴𐫵𐫶𐫷𐫸𐫹𐫺𐫻𐫼𐫽𐫾𐫿𐬀𐬁𐬂𐬃𐬄𐬅𐬆𐬇𐬈𐬉𐬊𐬋𐬌𐬍𐬎𐬏𐬐𐬑𐬒𐬓𐬔𐬕𐬖𐬗𐬘𐬙𐬚𐬛𐬜𐬝𐬞𐬟𐬠𐬡𐬢𐬣𐬤𐬥𐬦𐬧𐬨𐬩𐬪𐬫𐬬𐬭𐬮𐬯𐬰𐬱𐬲𐬳𐬴𐬵𐬶𐬷𐬸𐬹𐬺𐬻𐬼𐬽𐬾𐬿𐭀𐭁𐭂𐭃𐭄𐭅𐭆𐭇𐭈𐭉𐭊𐭋𐭌𐭍𐭎𐭏𐭐𐭑𐭒𐭓𐭔𐭕𐭖𐭗𐭘𐭙𐭚𐭛𐭜𐭝𐭞𐭟𐭠𐭡𐭢𐭣𐭤𐭥𐭦𐭧𐭨𐭩𐭪𐭫𐭬𐭭𐭮𐭯𐭰𐭱𐭲𐭳𐭴𐭵𐭶𐭷𐭸𐭹𐭺𐭻𐭼𐭽𐭾𐭿𐮀𐮁𐮂𐮃𐮄𐮅𐮆𐮇𐮈𐮉𐮊𐮋𐮌𐮍𐮎𐮏𐮐𐮑𐮒𐮓𐮔𐮕𐮖𐮗𐮘𐮙𐮚𐮛𐮜𐮝𐮞𐮟𐮠𐮡𐮢𐮣𐮤𐮥𐮦𐮧𐮨𐮩𐮪𐮫𐮬𐮭𐮮𐮯𐮰𐮱𐮲𐮳𐮴𐮵𐮶𐮷𐮸𐮹𐮺𐮻𐮼𐮽𐮾𐮿𐯀𐯁𐯂𐯃𐯄𐯅𐯆𐯇𐯈𐯉𐯊𐯋𐯌𐯍𐯎𐯏𐯐𐯑𐯒𐯓𐯔𐯕𐯖𐯗𐯘𐯙𐯚𐯛𐯜𐯝𐯞𐯟𐯠𐯡𐯢𐯣𐯤𐯥𐯦𐯧𐯨𐯩𐯪𐯫𐯬𐯭𐯮𐯯𐯰𐯱𐯲𐯳𐯴𐯵𐯶𐯷𐯸𐯹𐯺𐯻𐯼𐯽𐯾𐯿𐰀𐰁𐰂𐰃𐰄𐰅𐰆𐰇𐰈𐰉𐰊𐰋𐰌𐰍𐰎𐰏𐰐𐰑𐰒𐰓𐰔𐰕𐰖𐰗𐰘𐰙𐰚𐰛𐰜𐰝𐰞𐰟𐰠𐰡𐰢𐰣𐰤𐰥𐰦𐰧𐰨𐰩𐰪𐰫𐰬𐰭𐰮𐰯𐰰𐰱𐰲𐰳𐰴𐰵𐰶𐰷𐰸𐰹𐰺𐰻𐰼𐰽𐰾𐰿𐱀𐱁𐱂𐱃𐱄𐱅𐱆𐱇𐱈𐱉𐱊𐱋𐱌𐱍𐱎𐱏𐱐𐱑𐱒𐱓𐱔𐱕𐱖𐱗𐱘𐱙𐱚𐱛𐱜𐱝𐱞𐱟𐱠𐱡𐱢𐱣𐱤𐱥𐱦𐱧𐱨𐱩𐱪𐱫𐱬𐱭𐱮𐱯𐱰𐱱𐱲𐱳𐱴𐱵𐱶𐱷𐱸𐱹𐱺𐱻𐱼𐱽𐱾𐱿𐲀𐲁𐲂𐲃𐲄𐲅𐲆𐲇𐲈𐲉𐲊𐲋𐲌𐲍𐲎𐲏𐲐𐲑𐲒𐲓𐲔𐲕𐲖𐲗𐲘𐲙𐲚𐲛𐲜𐲝𐲞𐲟𐲠𐲡𐲢𐲣𐲤𐲥𐲦𐲧𐲨𐲩𐲪𐲫𐲬𐲭𐲮𐲯𐲰𐲱𐲲𐲳𐲴𐲵𐲶𐲷𐲸𐲹𐲺𐲻𐲼𐲽𐲾𐲿𐳀𐳁𐳂𐳃𐳄𐳅𐳆𐳇𐳈𐳉𐳊𐳋𐳌𐳍𐳎𐳏𐳐𐳑𐳒𐳓𐳔𐳕𐳖𐳗𐳘𐳙𐳚𐳛𐳜𐳝𐳞𐳟𐳠𐳡𐳢𐳣𐳤𐳥𐳦𐳧𐳨𐳩𐳪𐳫𐳬𐳭𐳮𐳯𐳰𐳱𐳲𐳳𐳴𐳵𐳶𐳷𐳸𐳹𐳺𐳻𐳼𐳽𐳾𐳿𐴀𐴁𐴂𐴃𐴄𐴅𐴆𐴇𐴈𐴉𐴊𐴋𐴌𐴍𐴎𐴏𐴐𐴑𐴒𐴓𐴔𐴕𐴖𐴗𐴘𐴙𐴚𐴛𐴜𐴝𐴞𐴟𐴠𐴡𐴢𐴣𐴤𐴥𐴦𐴧𐴨𐴩𐴪𐴫𐴬𐴭𐴮𐴯𐴰𐴱𐴲𐴳𐴴𐴵𐴶𐴷𐴸𐴹𐴺𐴻𐴼𐴽𐴾𐴿𐵀𐵁𐵂𐵃𐵄𐵅𐵆𐵇𐵈𐵉𐵊𐵋𐵌𐵍𐵎𐵏𐵐𐵑𐵒𐵓𐵔𐵕𐵖𐵗𐵘𐵙𐵚𐵛𐵜𐵝𐵞𐵟𐵠𐵡𐵢𐵣𐵤𐵥𐵦𐵧𐵨𐵩𐵪𐵫𐵬𐵭𐵮𐵯𐵰𐵱𐵲𐵳𐵴𐵵𐵶𐵷𐵸𐵹𐵺𐵻𐵼𐵽𐵾𐵿𐶀𐶁𐶂𐶃𐶄𐶅𐶆𐶇𐶈𐶉𐶊𐶋𐶌𐶍𐶎𐶏𐶐𐶑𐶒𐶓𐶔𐶕𐶖𐶗𐶘𐶙𐶚𐶛𐶜𐶝𐶞𐶟𐶠𐶡𐶢𐶣𐶤𐶥𐶦𐶧𐶨𐶩𐶪𐶫𐶬𐶭𐶮𐶯𐶰𐶱𐶲𐶳𐶴𐶵𐶶𐶷𐶸𐶹𐶺𐶻𐶼𐶽𐶾𐶿𐷀𐷁𐷂𐷃𐷄𐷅𐷆𐷇𐷈𐷉𐷊𐷋𐷌𐷍𐷎𐷏𐷐𐷑𐷒𐷓𐷔𐷕𐷖𐷗𐷘𐷙𐷚𐷛𐷜𐷝𐷞𐷟𐷠𐷡𐷢𐷣𐷤𐷥𐷦𐷧𐷨𐷩𐷪𐷫𐷬𐷭𐷮𐷯𐷰𐷱𐷲𐷳𐷴𐷵𐷶𐷷𐷸𐷹𐷺𐷻𐷼𐷽𐷾𐷿𐸀𐸁𐸂𐸃𐸄𐸅𐸆𐸇𐸈𐸉𐸊𐸋𐸌𐸍𐸎𐸏𐸐𐸑𐸒𐸓𐸔𐸕𐸖𐸗𐸘𐸙𐸚𐸛𐸜𐸝𐸞𐸟𐸠𐸡𐸢𐸣𐸤𐸥𐸦𐸧𐸨𐸩𐸪𐸫𐸬𐸭𐸮𐸯𐸰𐸱𐸲𐸳𐸴𐸵𐸶𐸷𐸸𐸹𐸺𐸻𐸼𐸽𐸾𐸿𐹀𐹁𐹂𐹃𐹄𐹅𐹆𐹇𐹈𐹉𐹊𐹋𐹌𐹍𐹎𐹏𐹐𐹑𐹒𐹓𐹔𐹕𐹖𐹗𐹘𐹙𐹚𐹛𐹜𐹝𐹞𐹟𐹠𐹡𐹢𐹣𐹤𐹥𐹦𐹧𐹨𐹩𐹪𐹫𐹬𐹭𐹮𐹯𐹰𐹱𐹲𐹳𐹴𐹵𐹶𐹷𐹸𐹹𐹺𐹻𐹼𐹽𐹾𐹿𐺀𐺁𐺂𐺃𐺄𐺅𐺆𐺇𐺈𐺉𐺊𐺋𐺌𐺍𐺎𐺏𐺐𐺑𐺒𐺓𐺔𐺕𐺖𐺗𐺘𐺙𐺚𐺛𐺜𐺝𐺞𐺟𐺠𐺡𐺢𐺣𐺤𐺥𐺦𐺧𐺨𐺩𐺪𐺫𐺬𐺭𐺮𐺯𐺰𐺱𐺲𐺳𐺴𐺵𐺶𐺷𐺸𐺹𐺺𐺻𐺼𐺽𐺾𐺿𐻀𐻁𐻂𐻃𐻄𐻅𐻆𐻇𐻈𐻉𐻊𐻋𐻌𐻍𐻎𐻏𐻐𐻑𐻒𐻓𐻔𐻕𐻖𐻗𐻘𐻙𐻚𐻛𐻜𐻝𐻞𐻟𐻠𐻡𐻢𐻣𐻤𐻥𐻦𐻧𐻨𐻩𐻪𐻫𐻬𐻭𐻮𐻯𐻰𐻱𐻲𐻳𐻴𐻵𐻶𐻷𐻸𐻹𐻺𐻻𐻼𐻽𐻾𐻿𐼀𐼁𐼂𐼃𐼄𐼅𐼆𐼇𐼈𐼉𐼊𐼋𐼌𐼍𐼎𐼏𐼐𐼑𐼒𐼓𐼔𐼕𐼖𐼗𐼘𐼙𐼚𐼛𐼜𐼝𐼞𐼟𐼠𐼡𐼢𐼣𐼤𐼥𐼦𐼧𐼨𐼩𐼪𐼫𐼬𐼭𐼮𐼯𐼰𐼱𐼲𐼳𐼴𐼵𐼶𐼷𐼸𐼹𐼺𐼻𐼼𐼽𐼾𐼿𐽀𐽁𐽂𐽃𐽄𐽅𐽆𐽇𐽋𐽍𐽎𐽏𐽐𐽈𐽉𐽊𐽌𐽑𐽒𐽓𐽔𐽕𐽖𐽗𐽘𐽙𐽚𐽛𐽜𐽝𐽞𐽟𐽠𐽡𐽢𐽣𐽤𐽥𐽦𐽧𐽨𐽩𐽪𐽫𐽬𐽭𐽮𐽯𐽰𐽱𐽲𐽳𐽴𐽵𐽶𐽷𐽸𐽹𐽺𐽻𐽼𐽽𐽾𐽿𐾀𐾁𐾃𐾅𐾂𐾄𐾆𐾇𐾈𐾉𐾊𐾋𐾌𐾍𐾎𐾏𐾐𐾑𐾒𐾓𐾔𐾕𐾖𐾗𐾘𐾙𐾚𐾛𐾜𐾝𐾞𐾟𐾠𐾡𐾢𐾣𐾤𐾥𐾦𐾧𐾨𐾩𐾪𐾫𐾬𐾭𐾮𐾯𐾰𐾱𐾲𐾳𐾴𐾵𐾶𐾷𐾸𐾹𐾺𐾻𐾼𐾽𐾾𐾿𐿀𐿁𐿂𐿃𐿄𐿅𐿆𐿇𐿈𐿉𐿊𐿋𐿌𐿍𐿎𐿏𐿐𐿑𐿒𐿓𐿔𐿕𐿖𐿗𐿘𐿙𐿚𐿛𐿜𐿝𐿞𐿟𐿠𐿡𐿢𐿣𐿤𐿥𐿦𐿧𐿨𐿩𐿪𐿫𐿬𐿭𐿮𐿯𐿰𐿱𐿲𐿳𐿴𐿵𐿶𐿷𐿸𐿹𐿺𐿻𐿼𐿽𐿾𐿿𐀀𐀁𐀂𐀃𐀄𐀅𐀆𐀇𐀈𐀉𐀊𐀋𐀌𐀍𐀎𐀏𐀐𐀑𐀒𐀓𐀔𐀕𐀖𐀗𐀘𐀙𐀚𐀛𐀜𐀝𐀞𐀟𐀠𐀡𐀢𐀣𐀤𐀥𐀦𐀧𐀨𐀩𐀪𐀫𐀬𐀭𐀮𐀯𐀰𐀱𐀲𐀳𐀴𐀵𐀶𐀷𐀸𐀹𐀺𐀻𐀼𐀽𐀾𐀿𐁀𐁁𐁂𐁃𐁄𐁅𐁆𐁇𐁈𐁉𐁊𐁋𐁌𐁍𐁎𐁏𐁐𐁑𐁒𐁓𐁔𐁕𐁖𐁗𐁘𐁙𐁚𐁛𐁜𐁝𐁞𐁟𐁠𐁡𐁢𐁣𐁤𐁥𐁦𐁧𐁨𐁩𐁪𐁫𐁬𐁭𐁮𐁯𐁰𐁱𐁲𐁳𐁴𐁵𐁶𐁷𐁸𐁹𐁺𐁻𐁼𐁽𐁾𐁿𐂀𐂁𐂂𐂃𐂄𐂅𐂆𐂇𐂈𐂉𐂊𐂋𐂌𐂍𐂎𐂏𐂐𐂑𐂒𐂓𐂔𐂕𐂖𐂗𐂘𐂙𐂚𐂛𐂜𐂝𐂞𐂟𐂠𐂡𐂢𐂣𐂤𐂥𐂦𐂧𐂨𐂩𐂪𐂫𐂬𐂭𐂮𐂯𐂰𐂱𐂲𐂳𐂴𐂵𐂶𐂷𐂸𐂹𐂺𐂻𐂼𐂽𐂾𐂿𐃀𐃁𐃂𐃃𐃄𐃅𐃆𐃇𐃈𐃉𐃊𐃋𐃌𐃍𐃎𐃏𐃐𐃑𐃒𐃓𐃔𐃕𐃖𐃗𐃘𐃙𐃚𐃛𐃜𐃝𐃞𐃟𐃠𐃡𐃢𐃣𐃤𐃥𐃦𐃧𐃨𐃩𐃪𐃫𐃬𐃭𐃮𐃯𐃰𐃱𐃲𐃳𐃴𐃵𐃶𐃷𐃸𐃹𐃺𐃻𐃼𐃽𐃾𐃿𐄀𐄁𐄂𐄃𐄄𐄅𐄆𐄇𐄈𐄉𐄊𐄋𐄌𐄍𐄎𐄏𐄐𐄑𐄒𐄓𐄔𐄕𐄖𐄗𐄘𐄙𐄚𐄛𐄜𐄝𐄞𐄟𐄠𐄡𐄢𐄣𐄤𐄥𐄦𐄧𐄨𐄩𐄪𐄫𐄬𐄭𐄮𐄯𐄰𐄱𐄲𐄳𐄴𐄵𐄶𐄷𐄸𐄹𐄺𐄻𐄼𐄽𐄾𐄿𐅀𐅁𐅂𐅃𐅄𐅅𐅆𐅇𐅈𐅉𐅊𐅋𐅌𐅍𐅎𐅏𐅐𐅑𐅒𐅓𐅔𐅕𐅖𐅗𐅘𐅙𐅚𐅛𐅜𐅝𐅞𐅟𐅠𐅡𐅢𐅣𐅤𐅥𐅦𐅧𐅨𐅩𐅪𐅫𐅬𐅭𐅮𐅯𐅰𐅱𐅲𐅳𐅴𐅵𐅶𐅷𐅸𐅹𐅺𐅻𐅼𐅽𐅾𐅿𐆀𐆁𐆂𐆃𐆄𐆅𐆆𐆇𐆈𐆉𐆊𐆋𐆌𐆍𐆎𐆏𐆐𐆑𐆒𐆓𐆔𐆕𐆖𐆗𐆘𐆙𐆚𐆛𐆜𐆝𐆞𐆟𐆠𐆡𐆢𐆣𐆤𐆥𐆦𐆧𐆨𐆩𐆪𐆫𐆬𐆭𐆮𐆯𐆰𐆱𐆲𐆳𐆴𐆵𐆶𐆷𐆸𐆹𐆺𐆻𐆼𐆽𐆾𐆿𐇀𐇁𐇂𐇃𐇄𐇅𐇆𐇇𐇈𐇉𐇊𐇋𐇌𐇍𐇎𐇏𐇐𐇑𐇒𐇓𐇔𐇕𐇖𐇗𐇘𐇙𐇚𐇛𐇜𐇝𐇞𐇟𐇠𐇡𐇢𐇣𐇤𐇥𐇦𐇧𐇨𐇩𐇪𐇫𐇬𐇭𐇮𐇯𐇰𐇱𐇲𐇳𐇴𐇵𐇶𐇷𐇸𐇹𐇺𐇻𐇼𐇽𐇾𐇿𐈀𐈁𐈂𐈃𐈄𐈅𐈆𐈇𐈈𐈉𐈊𐈋𐈌𐈍𐈎𐈏𐈐𐈑𐈒𐈓𐈔𐈕𐈖𐈗𐈘𐈙𐈚𐈛𐈜𐈝𐈞𐈟𐈠𐈡𐈢𐈣𐈤𐈥𐈦𐈧𐈨𐈩𐈪𐈫𐈬𐈭𐈮𐈯𐈰𐈱𐈲𐈳𐈴𐈵𐈶𐈷𐈸𐈹𐈺𐈻𐈼𐈽𐈾𐈿𐉀𐉁𐉂𐉃𐉄𐉅𐉆𐉇𐉈𐉉𐉊𐉋𐉌𐉍𐉎𐉏𐉐𐉑𐉒𐉓𐉔𐉕𐉖𐉗𐉘𐉙𐉚𐉛𐉜𐉝𐉞𐉟𐉠𐉡𐉢𐉣𐉤𐉥𐉦𐉧𐉨𐉩𐉪𐉫𐉬𐉭𐉮𐉯𐉰𐉱𐉲𐉳𐉴𐉵𐉶𐉷𐉸𐉹𐉺𐉻𐉼𐉽𐉾𐉿𐊀𐊁𐊂𐊃𐊄𐊅𐊆𐊇𐊈𐊉𐊊𐊋𐊌𐊍𐊎𐊏𐊐𐊑𐊒𐊓𐊔𐊕𐊖𐊗𐊘𐊙𐊚𐊛𐊜𐊝𐊞𐊟𐊠𐊡𐊢𐊣𐊤𐊥𐊦𐊧𐊨𐊩𐊪𐊫𐊬𐊭𐊮𐊯𐊰𐊱𐊲𐊳𐊴𐊵𐊶𐊷𐊸𐊹𐊺𐊻𐊼𐊽𐊾𐊿𐋀𐋁𐋂𐋃𐋄𐋅𐋆𐋇𐋈𐋉𐋊𐋋𐋌𐋍𐋎𐋏𐋐𐋑𐋒𐋓𐋔𐋕𐋖𐋗𐋘𐋙𐋚𐋛𐋜𐋝𐋞𐋟𐋠𐋡𐋢𐋣𐋤𐋥𐋦𐋧𐋨𐋩𐋪𐋫𐋬𐋭𐋮𐋯𐋰𐋱𐋲𐋳𐋴𐋵𐋶𐋷𐋸𐋹𐋺𐋻𐋼𐋽𐋾𐋿𐌀𐌁𐌂𐌃𐌄𐌅𐌆𐌇𐌈𐌉𐌊𐌋𐌌𐌍𐌎𐌏𐌐𐌑𐌒𐌓𐌔𐌕𐌖𐌗𐌘𐌙𐌚𐌛𐌜𐌝𐌞𐌟𐌠𐌡𐌢𐌣𐌤𐌥𐌦𐌧𐌨𐌩𐌪𐌫𐌬𐌭𐌮𐌯𐌰𐌱𐌲𐌳𐌴𐌵𐌶𐌷𐌸𐌹𐌺𐌻𐌼𐌽𐌾𐌿𐍀𐍁𐍂𐍃𐍄𐍅𐍆𐍇𐍈𐍉𐍊𐍋𐍌𐍍𐍎𐍏𐍐𐍑𐍒𐍓𐍔𐍕𐍖𐍗𐍘𐍙𐍚𐍛𐍜𐍝𐍞𐍟𐍠𐍡𐍢𐍣𐍤𐍥𐍦𐍧𐍨𐍩𐍪𐍫𐍬𐍭𐍮𐍯𐍰𐍱𐍲𐍳𐍴𐍵𐍶𐍷𐍸𐍹𐍺𐍻𐍼𐍽𐍾𐍿𐎀𐎁𐎂𐎃𐎄𐎅𐎆𐎇𐎈𐎉𐎊𐎋𐎌𐎍𐎎𐎏𐎐𐎑𐎒𐎓𐎔𐎕𐎖𐎗𐎘𐎙𐎚𐎛𐎜𐎝𐎞𐎟𐎠𐎡𐎢𐎣𐎤𐎥𐎦𐎧𐎨𐎩𐎪𐎫𐎬𐎭𐎮𐎯𐎰𐎱𐎲𐎳𐎴𐎵𐎶𐎷𐎸𐎹𐎺𐎻𐎼𐎽𐎾𐎿𐏀𐏁𐏂𐏃𐏄𐏅𐏆𐏇𐏈𐏉𐏊𐏋𐏌𐏍𐏎𐏏𐏐𐏑𐏒𐏓𐏔𐏕𐏖𐏗𐏘𐏙𐏚𐏛𐏜𐏝𐏞𐏟𐏠𐏡𐏢𐏣𐏤𐏥𐏦𐏧𐏨𐏩𐏪𐏫𐏬𐏭𐏮𐏯𐏰𐏱𐏲𐏳𐏴𐏵𐏶𐏷𐏸𐏹𐏺𐏻𐏼𐏽𐏾𐏿𐐀𐐁𐐂𐐃𐐄𐐅𐐆𐐇𐐈𐐉𐐊𐐋𐐌𐐍𐐎𐐏𐐐𐐑𐐒𐐓𐐔𐐕𐐖𐐗𐐘𐐙𐐚𐐛𐐜𐐝𐐞𐐟𐐠𐐡𐐢𐐣𐐤𐐥𐐦𐐧𐐨𐐩𐐪𐐫𐐬𐐭𐐮𐐯𐐰𐐱𐐲𐐳𐐴𐐵𐐶𐐷𐐸𐐹𐐺𐐻𐐼𐐽𐐾𐐿𐑀𐑁𐑂𐑃𐑄𐑅𐑆𐑇𐑈𐑉𐑊𐑋𐑌𐑍𐑎𐑏𐑐𐑑𐑒𐑓𐑔𐑕𐑖𐑗𐑘𐑙𐑚𐑛𐑜𐑝𐑞𐑟𐑠𐑡𐑢𐑣𐑤𐑥𐑦𐑧𐑨𐑩𐑪𐑫𐑬𐑭𐑮𐑯𐑰𐑱𐑲𐑳𐑴𐑵𐑶𐑷𐑸𐑹𐑺𐑻𐑼𐑽𐑾𐑿𐒀𐒁𐒂𐒃𐒄𐒅𐒆𐒇𐒈𐒉𐒊𐒋𐒌𐒍𐒎𐒏𐒐𐒑𐒒𐒓𐒔𐒕𐒖𐒗𐒘𐒙𐒚𐒛𐒜𐒝𐒞𐒟𐒠𐒡𐒢𐒣𐒤𐒥𐒦𐒧𐒨𐒩𐒪𐒫𐒬𐒭𐒮𐒯𐒰𐒱𐒲𐒳𐒴𐒵𐒶𐒷𐒸𐒹𐒺𐒻𐒼𐒽𐒾𐒿𐓀𐓁𐓂𐓃𐓄𐓅𐓆𐓇𐓈𐓉𐓊𐓋𐓌𐓍

*MISIR TARİHİNDE DE
GÖRDÜĞÜNÜZ GİBİ BİBLOS,
MISIRLILARIN ÜRETTİĞİ PAPI-
RÜSÜN İHRAÇ EDİLDİĞİ İLK
LİMANDI... PAPIRÜS KÂĞITLARI
İLK KEZ BURADA BİRLEŞTİRİLE-
REK BİR KİTAP HALİNE
GETİRİLDİ... BUNLAR RULO HA-
LİNE GETİRİLEN UZUN
TOMARLARDI...*

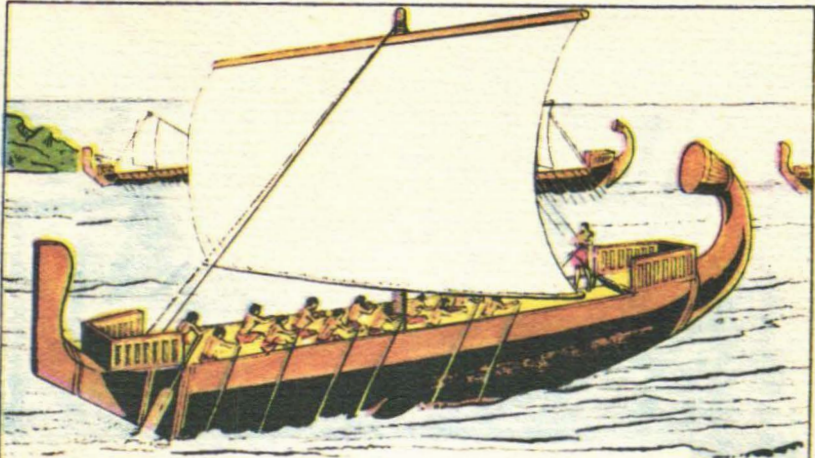
*FENİKE'NİN BİR BAŞKA ÖNEMLİ KENTİ, EN PARLAK DEVRİNİ MÖ.1400
M.Ö. 1100 TARİHLERİ ARASINDA YASAYAN SIDON'DU...*

MİSİR'A HER YIL BELLİ BİR ORANDA
VERGİ VEREN VE ONUN HİMAYE-
SİNE GİRMIŞ BULLANAN SIDON KENTİ,
İÇ İŞLERİNDE BAĞIMSIZDI.. SIDONLU-
LAR MİSİR'LA SERBEST TİCARET
YAPMA VE ...

...MİSİR TOPRAKLARINDA PAZAR YER-
LERİ KURMA İMTİYAZINA SAHIPTİLER...
MESELÂ **MEMFİS**'TE ÖNEMLİ BİR
TİCARET MERKEZİ OLAN BİR FENİKE
MAHALLESİ KURULMUŞTU...

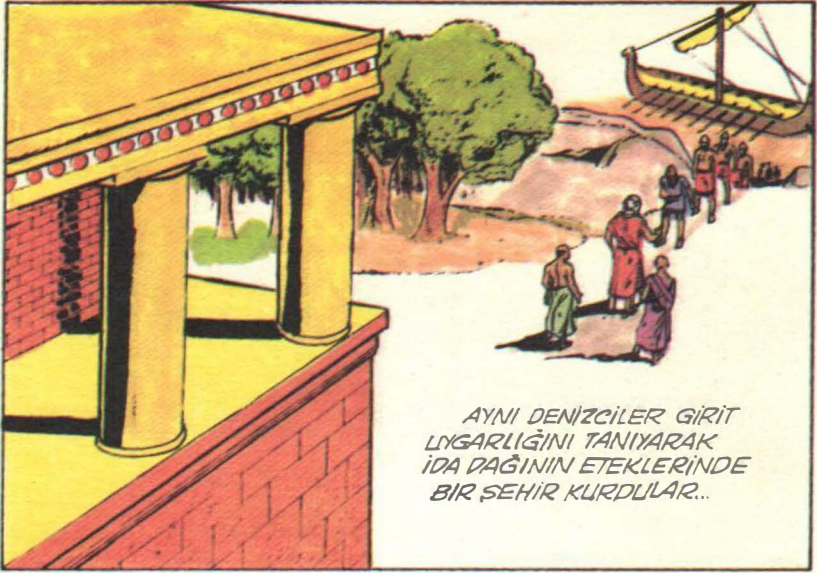

M.Ö. 1580 - M.Ö. 1100 YILLARINA RASTLAYAN YENİ KRALLIK
DEVİRİNDE DE SİDON, FİRAVUNLARIN BAŞLATTIĞI
ASYA SEFERLERİNDE STRATEJİK BİR MERKEZ OLMA
ÖZELLİĞİNİ KORUDU...

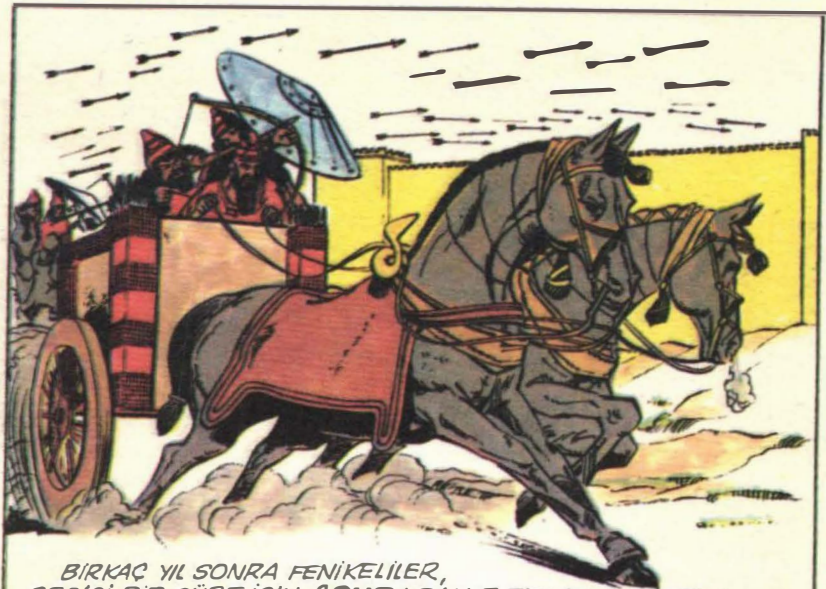
M.Ö. 1500 YILLARINDA
RODOS'U İSGAL EDEREK EGE
DENİZİNİ AÇILANLAR DA, SİDONLU
DENİZCİLERDİ...

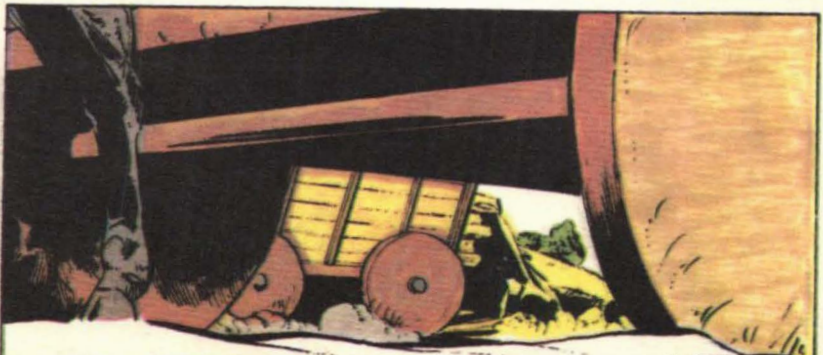
AYNI DENİZCİLER GİRİT
LİYARLIĞINI TANIYARAK
İDA DAĞININ ETEKLERİNDE
BİR ŞEHİR KURDULAR...

AKDENİZ'İN DOĞUSU M.Ö. XII. YÜZYILDA
BÖLGENİN EN GÜÇLÜ DEVLETİ OLAN
MISIR'DAN BİLE ÇEKİNMEYEN İSTİLAÇI BİR
GRUBUN SALDIRISINA UĞRADI...

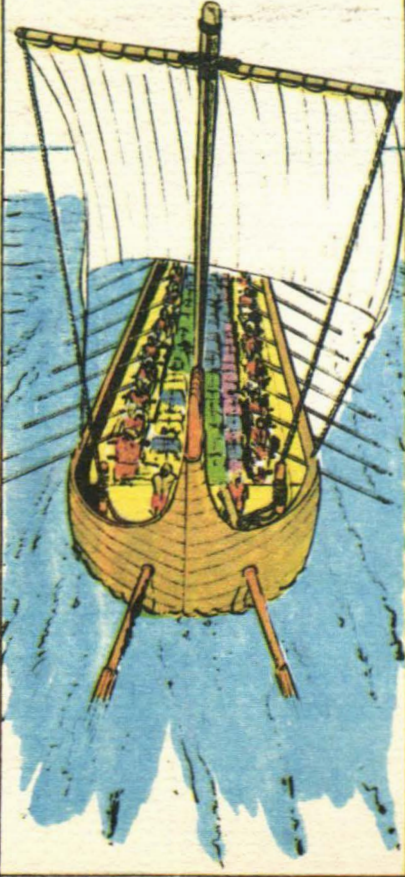

BİRKAÇ YIL SONRA FENİKELİLER,
GEÇİCİ BİR SÜRE İÇİN **ASUR** KRALI **I. TIGLATPİLESER**'İN
BOYUNDURLUĞUNA GİRMEK ZORUNDA KALDILAR..
(M.Ö. 1112 - M.Ö. 1074)

BİBLOS, SİDON VE
ARADOS KENTLERİ ASUR DEVLETİNE VERGİ ÖDEYEREK I. TIGLAT-
PİLESER'E İYİ İLİŞKİLER İÇİNDE OLAN **MİSİR**'LA TİCARİ İLİŞKİ-
LERİNİ SÜRDÜRMEYE DEVAM ETTİLER...

M.Ö. 1100 YILINDAN İTİBAREN
DİĞER ŞEHİRLER ÜZERİNDE BE-
LİRLİ BİR ÜSTÜNLÜK ELDE EDEN
TİROSLU DENİZCİLER, BATI AKDE-
NİZE AÇILDILAR...

BUGÜNKÜ TUNUSTA, M.Ö.
814 YILINDA, DAHA SONRA ANA-
ŞEHRİNİ GÖLGEDE BIRAKACAK
VE BÜYÜK BİR İMPARATORLUK
HALİNE GELECEK OLAN KAR-
TAÇA KENTİNİ KURDULAR...

TIROS (TYROS)
KENTİ DENİZCİLİK
ALANINDA ÖYLEŞİ-
NE İLERLEDİ'Kİ, AR-
TIK YABANCI İMPA-
RATORLUKLAR ADI-
NA TERSANELERİNDE
GEMİLER İNŞA EDİLİYOR, TI-
ROSİ DENİZCİLER, KOMŞU
DEVLETLER ADINA DENİZE
AÇILIYORLARDI...

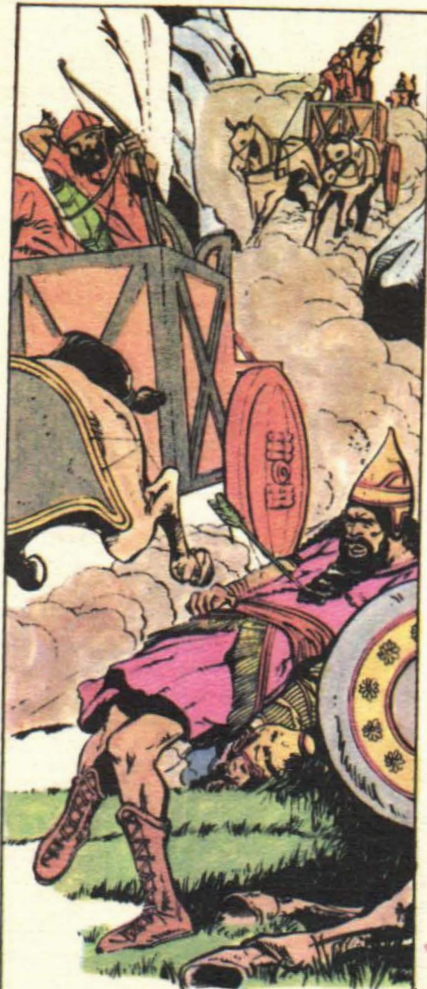

ASTRONOMİYLE
YAKINDAN İLGİLİ OLAN
DENİZCİLİK KONUSUNDA
ELDE EDİLEN BİLGİLER
GİZLİ TUTULUR, AYNI
ŞEKİLDE DENİZE AÇIL-
MA OLAYININ AMACI VE
TAKİP EDİLECEK ROTA DA
KİMSEYE SÖYLENMEZDİ..

FENİKE M.Ö. 700 YILINA
DOĞRU ASURLULARIN İSTİ-
LASINA UĞRADI. GELENE-
ĞE GÖRE ASUR KRALI VE
KOMUTANLAR, ZAFERLERİNİ
KILIÇLARINI AKDENİZ'İN
SULARINA DALDIRARAK
KUTLADILAR...

ASURLULARA KARŞI BİR BİR-
LİK OLUŞTURAN TİROS VE SİDON
KENTLERİNİN BU ÇABALARI BA-
ŞARISIZLIKLA SONUÇLANDI VE
HER İKİ ŞEHİR DE AĞIR ŞARTLAR-
LA VERGİYE BAĞLANDI..

FENİKE ŞEHİRLERİ ANCAK YENİ -
BABİL KRALLIĞININ ASURLULARI
EGEMENLİĞİ ALTINA ALMASINDAN
SONRA BAĞIMSIZLIKLARINA KA-
VUŞTULAR.. FAKAT BU BAĞIMSIZ-
LIK ÇOK KISA SÜRDÜ...

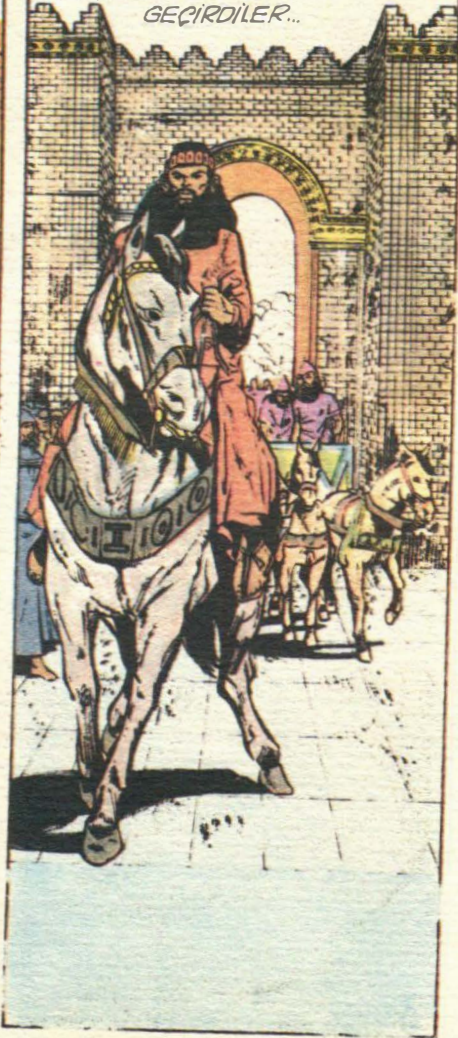

MÖ. 587 YILINDA BABİL
KRALI II. NABUKODONOSOR,
İMPARATORLUĞUNUN SINIR-
LARINI GENİŞLETME KONUSUN-
DA ÖNEMLİ MERKEZLER OLA-
RAK GÖRDÜĞÜ FENİKE LİMAN-
LARINDAN TİROS'U KÜŞATTI...

13 YIL SÜREN KUŞATMADAN
SONRA KRAL III. İTOBAL, ŞEH-
Rİ VE GÜÇLÜ FENİKE DONAN-
MASINI, BABİL KRALINA
TESLİM ETTİ...

ANCAK, BABEL KRALLIĞININ EGE-
MENLİĞİ DE KISA SÜRDÜ VE PERS-
LER MEZOPOTAMYA'YI İSGAL EDE-
REK, BABEL BASKENTİNİ ELLERİNE
GEÇİRDİLER...

PERS İSTİLASI SÜRESİNCE
ÇOK SAYIDA FENİKELİ DENİZCİ,
BU BÜYÜK İMPARATORLUĞUN
DONANMASINA KATILDI... İÇLE-
RİNDEN BİRKAÇI İSE SAVAŞ
KONSEYİNE KADAR GİRMİYİ
BAŞARDI...

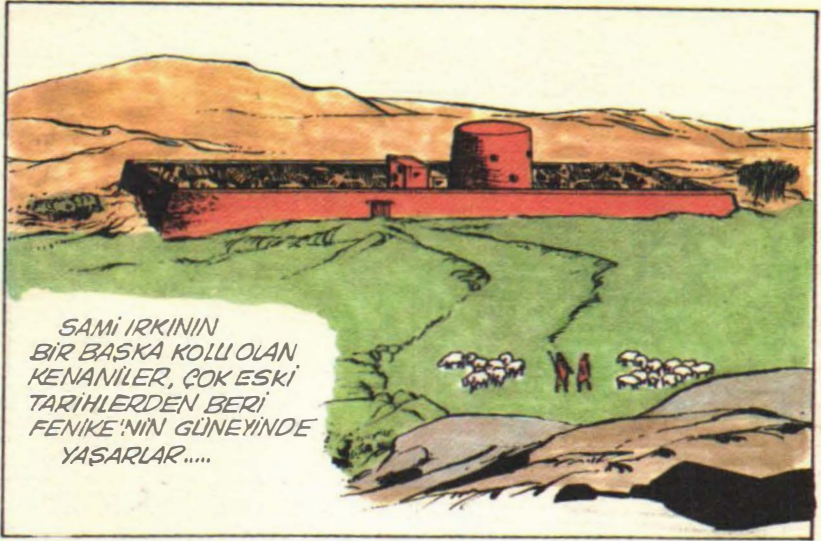
BU SIRADA BAĞIMSIZLI-
ĞINI İLAN EDEN KARTACA, BİR
DONANMA KURARAK, BATI
AKDENİZ ÜZERİNDEN ATLAS
OKYANUSU'NA AÇILMIŞTI...

KARTACILILAR M.Ö. III. YÜZYILDA
BÜYÜK BİR DENİZ GÜCÜ OLUSTU-
RARAK KARTACA (PÖN) SAVAŞLA-
RI SIRASINDA ROMALILARLA MÜ-
CADELE ETMEK CESARETİNİ
GÖSTERDİLER...

BU SAVAŞLARDA UYGULADIĞI STRATEJİK
KARARLARLA, HANNİBAL BÜYÜK'ÜN KAZANDI..
III. KARTACA SAVAŞINDAN (M.Ö. 149 - M.Ö. 146)
SONRA ROMALILAR, BU SON FENİKE KALESİNİ
DE ORTADAN KALDIRACAKLARDI...

SAMI İRKİNİN
BİR BAŞKA KOLU OLAN
KENANILAR, ÇOK ESKİ
TARİHLERDEN BERİ
FENİKE'NİN GÜNEYİNDE
YAŞARLAR

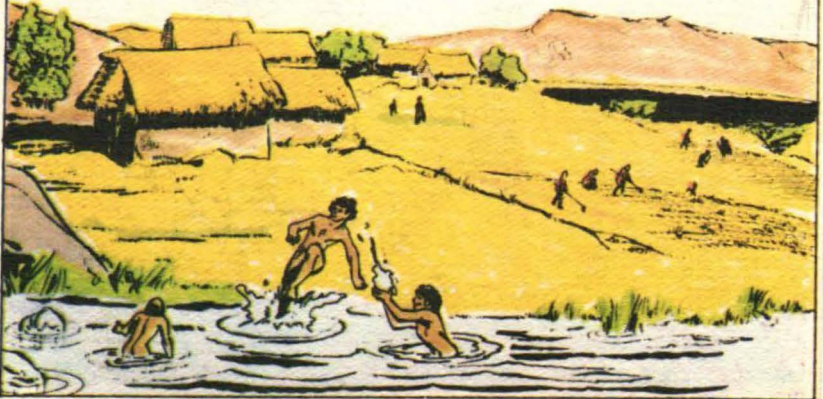
... BİR KISMI VERİMLİ, BİR KISMI ÇORAK VE KAYI-
YALIK OLAN KENAN TOPRAKLARINDA TARIM VE
HAYVANCILIKLA UĞRAŞIRLARDI. ÜRDÜ'N TOPRAK-
LARI ÜZERİNDEN SALDIRIYA GEÇEN GÖÇBE
KAVİMLERE KARŞI KENDİLERİNİ SAVAŞ
ARABALARI VE TUNÇTAN SİLAHLARLA
KORURLARDI.. (M.Ö.1600)

M.Ö. XIII. YÜZYILDA DOĞUDAN
GELEN İSTİLAÇI BİR BASKA KA-
VİM, ÜRDÜN YAKINLARINDA VE
KENAN TOPRAKLARININ TAM
KARSISINDA YER ALAN DAĞLIK
ALANA YERLEŞTİ...

HAYVANCILIKLA UĞRASAN BU ÇÖL İNSANLARI KISA
ZAMANDA ÇOĞALARAK TÜM ÜRDÜN VADİSİNE DAĞILDILAR...

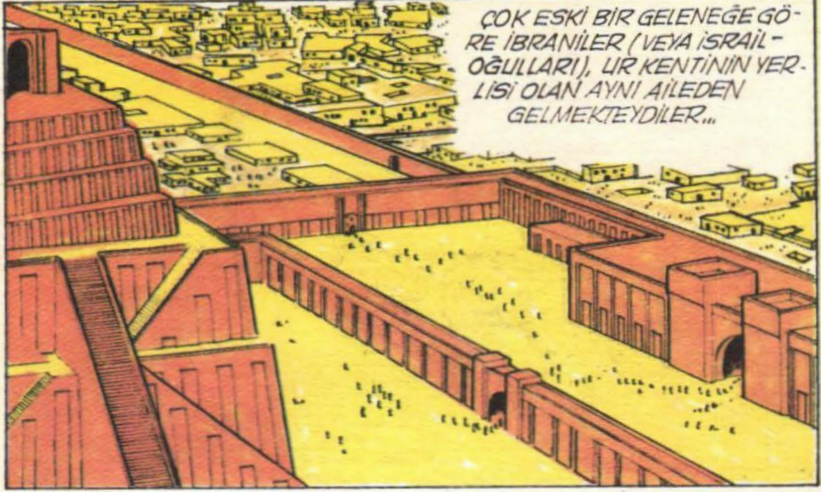

*SİYASİ AÇIDAN MERKEZİ
BİR İDARE TARAFINDAN YÖ-
NETİLİYORLARDI... YETKİLER
KLAN SEFİNİN VE İHTİYAR-
LAR MECLİSİNİN
ELİNDEYDİ...*

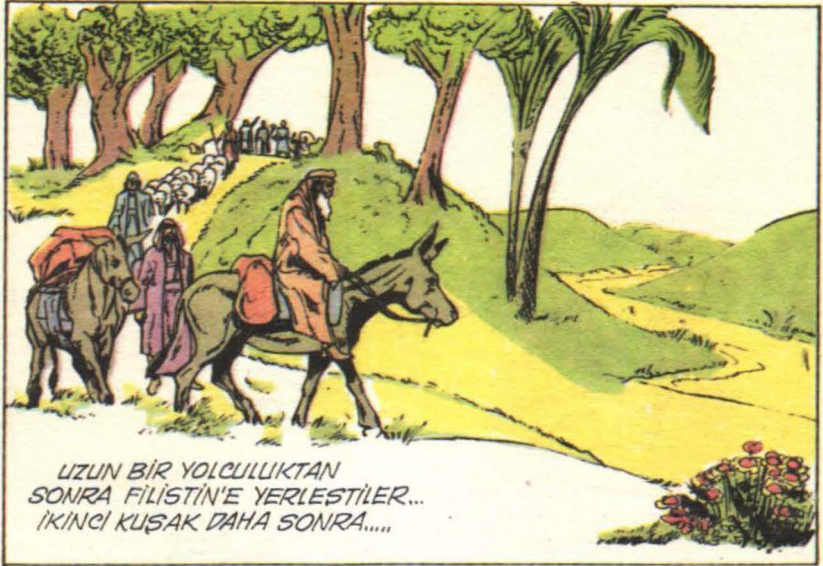

*DAHA SONRA ÜRDÜN'E YERLEŞEN
BU KAVME KENANİLER, "ÖTEKİ TARAFIN
İNSANLARI ANLAMINA" **İBRANİLER**
ADINI VERDİLER... İSTE, İSRAİL HALKINI
OLUŞTURAN BU KİŞİLERDİ...*

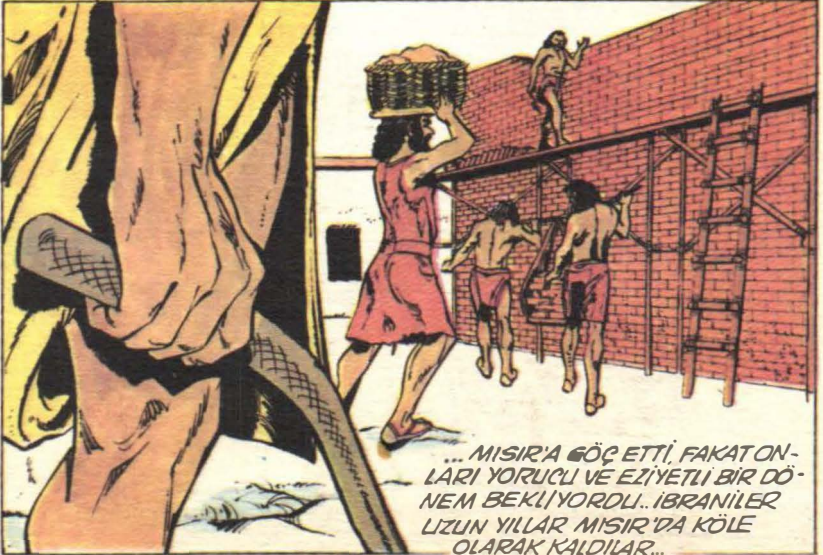

İBRANİLER DAHA SONRA
TANRI'NIN EMRİYLE YOLA KOYULAN
İBRAHİM PEYGAMBER'İN ÖNDER-
LİĞİNDE AŞAĞI MEZOPOTAMYA'
YI TERK ETTİLER VE DAHA
SONRA FİLİSTİN ADI VERİLEN
KENAN TOPRAKLARINA DOĞ-
RU YOLLARINA DEVAM
ETTİLER...

UZUN BİR YOLCULUKTAN
SONRA FİLİSTİN'E YERLEŞTİLER...
İKİNCİ KUŞAK DAHA SONRA.....

... MISIR'A GÖÇ ETTİ, FAKAT ON-
LARI YORUCU VE EZİYETLİ BİR DÖ-
NEM BEKLİYORDU.. İBRANİLER
UZUN YILLAR MISIR'DA KÖLE
OLARAK KALDILAR...

KURTARICILARI OLAN MUSA
PEYGAMBER ONLARI FIRA-
VLUNUN TOPRAKLARINDAN ÇI-
KARARAK, VAAD EDİLMİŞ TOP-
RAKLAR OLAN FİLİSTİN'E GÖ-
TÜRDÜ.. BÜYÜK GÖÇ OLARAK
ANILAN BU YOLCULUK TARİHE
EN UZUN VE ZORLU....

...YOLCULUKLARDAN
BİRİ OLARAK GEÇMİŞTİR VE **EK-
SODÜS** ADIYLA ANILIR.. İBRANİ
GELENEKLERİNE GÖRE KENDİLE-
RİNE LİLÜS KAVRAMINI AŞILAYAN
VE İLK DİNİ BİLGİLERİ VEREN
MUSA PEYGAMBER'DİR...

TANRİ'NİN (**YEHOVA**) TEK
OLDUĞUNU O SÖYLEMİŞTİR...
HALBUKİ BİLDİĞİNİZ GİBİ O DÖ-
NEMDE ÇOK TANRILI DİNLERE
İNANILMAKTAYDI...

BU TEK TANRILI DİNİN BİR BAŞKA ÖZELLİĞİ, TANRI'YI İNSANI VE HAYVANI SEMBOLLERLE TEMSİL ETME KONUSUNDA GETİRDİĞİ YASAKLAMALARDIR.. HZ. MUSA'NIN İFADESİNE GÖRE: TANRI, MANEVİ BİR VARLIKTIR.. TANRI'YA İNANANLAR, ONA HEM MADDEDE, HEM MANADA İBADET ETMELİDİRLER...

KUSAKTAN KUSAĞA SÖZLÜ OLARAK AKTARILAN BU BİLGİLER, YÜZYILLARDAN SONRA İNCİL'İN BİRİNCİ BÖLÜMÜ OLAN ESKİ AHİTTE TOPLANMIŞTIR...

ELİMİZDE İBRANİLERLE İLGİLİ ÇOK AZ BİLGİ BULUNMAKTADIR.. BUNUN NEDENİ İBRANİLERİN, O DÖNEMİN ÖNEMLİ İMPARATORLUKLARININ KRONİKLERİNE GEÇECEK KADAR BELİRGİN BİR TARİHİ OLAY YASAMAMIŞ OLMALARIDIR...

BUNA KARSILIK ONLARIN
M.Ö. XII. YÜZYILDA FİLİSTİN'E
YERLEŞTİKLERİ, YAPILAN
ARKEOLOJİK KAZILAR
SONUÇLI ORTAYA ÇIKMIŞ
BULUNMAKTADIR...
ACABA İBRANİLER Fİ-
LİSTİN'DE DAHA ÖNCE
KURULMUŞ OLAN BU
ŞEHİRLERİ NASIL
EGEMENLİKLERİ ALTINA
ALMIŞLARDI ?

BİR KERE İBRANİLER,
KENANİLERİN İÇ KA-
RISIKLIKLARLA ZAYIF
DÜSTÜKLERİNİ VE
ASKERİ GÜÇLERİ-
NİN HANGİ SEVİYE-
DE OLDUĞUNU AÇIK-
LIĞA KAVUŞTURMAK.
LA GÖREVLİ GÜÇLÜ
BİR İSTİHBARAT
ÖRGÜTÜNE
SAHIPTİLER...

AYRICA BUNLARLA DOĞRUDAN KARŞI KARŞIYA GELMEKTEN
KAÇINIRLAR, TENHADA RASTLADIKLARI BİRKAÇ PIYADE FENİKE
ASKERİNE SALDIRMAYI YADA GECELERİ BASKIN DÜZENLEMİYİ
TERCİH EDERLERDİ...

BARIŞCI AMAÇLARLA DA BAZI BÖLGELERE YERLEŞTİKLERİ OLURDU.
ZİRA AYNI DİLİ KULLANAN VE SAMİ İRKİNDAN GELEN PEK ÇOK KA-
VİMİLE ORTAK YANILARI MEVCUTTU...

O DÖNEMİN KANLI
SAVAŞLARINDAN
ÇOĞUNLU İBRANİ-
LERİN DE YASA-
DİĞİNİ RAHATLIK-
LA SÖYLEYEBİ-
LİRİZ...

FİLİSTİN'E YERLEŞEN İBRANİLER, BURAYA YERLEŞMELERİNDEN ÇOK SONRA, ANCAK M.Ö 1190'DA EGE GÖÇLERİ İLE BÖLGEYE GELEN FİLİSTİNLİLERİN İSTİLÂSİ SIRASINDA BİR DEVLET HALİNE GELEBİLMİŞLERDİ...

M.Ö. 1025 YILINDA BİR KRALIN ETRAFINDA BİRLEŞTİLER.. BU BİRLİĞİ GERÇEKLEŞTİREN İLK KRAL **SAUL** 'DÜ...

SAUL, FİLİSTİNLİLERLE SAVAŞARAK, ÖNEMLİ BAŞARILAR ELDE ETTİ...

ANCAK SAVAŞ,
UZUN YILLAR DEVAM
ETMİŞ, ZATEN YAŞLI BİR KRAL
OLAN SAUL, FİLİSTİNLİLER GEL-
BOE ŞEHRİNİ KUSATTIKLARI
SIRADA GİRDİĞİ BİR ÇARPISMA
SIRASINDA ÜÇ OĞLU İLE BİRLİK-
TE ÖLMÜŞTÜ...

SAUL'DEN SONRA KRALLIK İKİYE
AYRILDI... KUZAYDE KRALIN BİR
BAŞKA OĞLU **İSBAL** ADINA KO-
MUTAN **ABNER** TARAFINDAN
YÖNETİLEN İSRAİL DEVLETİ....

... GÜNEYDE, SAUL İLE OLAN ANLAŞ-
MAZLIKLARI SONUÇLU GÖREVDEN
ALINAN ASKER ASILLI Hz. **DA-
VUD**'U KENDİLERİNE KRAL SEÇEN
YUDA KRALLIĞI KURULDU..

ANCAK İLKENİN İKİ AYRI
KRALLIĞA BÖLÜNMESİ UZUN
SÜRMEDİ.. ABNER VE İSBAL
SULUKASTÇILAR TARAFINDAN
ÖLDÜRÜLDÜLER...

BUNUN ÜZERİNE İSRAİL
İHTİYARLAR MECLİSİ BİR-
LEŞMEYİ' YEGLEYEREK
KRAL DAVUD'DLA BARIS
YAPMA YOLUNA GİTTİ..
Hz. **DAVUD** BASKEN-
Tİ, DOĞRUSU NE
İSRAİL'DE NE DE
YUDA'DA KURMAYI
DÜŞÜNÜYORDU...

KENANİLERE AIT
BİR SEHİR OLAN JE-
BUS'U FETHE KARAR
VERDİ...

JEBUS, S'ION
DAĞININ YAMAÇLARINDA
KURULU, TABİİ ENGELLER-
LE ÇEVİRİ, SON DERECE
MUHKEM BİR SEHİRDİ...

BUNA RAĞMEN HZ. DA-
VUD'UN ASKERLERİNDEN
BİRKAÇI **SEHRE** GİRMİYİ
BAŞARDI...

...VE SÜR
KAPILARINI AÇARAK ORDUNUN
İÇERİ GİRMESİNİ SAĞLADI...

İBRANİLERİN ELİNE GEÇEN ŞEHİR, BU TARİH-
TEN SONRA **KUDÜS** ADIYLA ANILMAYA
BAŞLANDI...

KRALLIK BAŞKENTİ OLAN KUDÜS,
AYNI ZAMANDA DİNİ BİR MERKEZDİ..
EKSODÜS SİRASINDA TANRI YEHOVA
TARAFINDAN **MUSA** PEYGAMBERE
YAZDIRILAN ON EMİRİN İEVHALAR HA-
LİNDE SAKLI BULUNDUĞU SANDIK,
KRALIN EMRİYLE BURAYA
GETİRİLDİ...

HZ. DAVUD PARLAK BİR YÖNETİCİ, BASARILI BİR KOMUTANDI. MOABİTLER, EDOMİTLER, AMALESİTLER VE ARAMİLERLE SAVASARAK, ONLARI FİLİSTİN TOPRAKLARINDAN KOVDU VE İBRANİLERİN BU TOPRAKLARA YERLEŞMESİNİ SAĞLADI...

İBRANİLER TARAFINDAN YURTları ELLERİNDEN ALINAN FİLİSTİNLİLER SAHİL KENTLERİNE YERLEŞTİLER..HZ. DAVUD'UN BU DÖNEMDE ARTIK FİLİSTİNLİLERİN BAĞIMSIZLIĞINI TANIMIŞ OLDUĞUNU GÖRÜYORUZ...

İBRANİLERLE FENİKELİLER KOMSULUK İLİSKİLERİNİ BARİŞ İÇİNDE SÜRDÜRDÜLER.. İBRANİLER FENİKELİLERDEN YIYECEK VE SARAP KARŞILIĞINDA, İŞLENMİŞ MADDE VE İNŞAAT MALZEMESİ SATIN ALIRLARDI...

M.Ö. 970 YILINDA, 40 YIL BOYUNCA
HÜKÜMDARLIK YAPMIŞ OLAN HZ. DA-
VUD ÖLDÜ.. YERİNE OĞLU HZ. **SÜLEY-
MAN** GEÇTİ... BU DÖNEMDE ÖNEMLİ
BİR SAVASA RASTLANMA MAKTADIR..

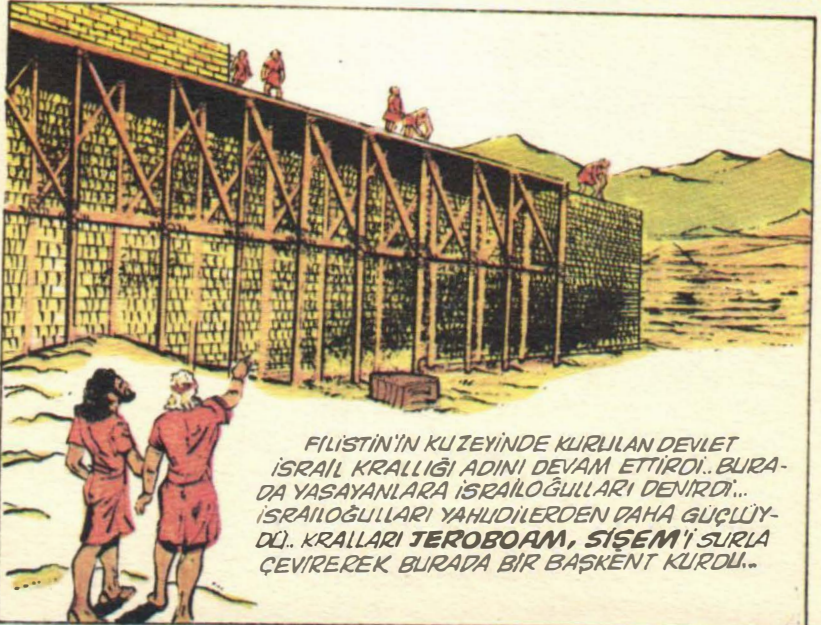
FİRAVLIN **SIAMON** KIZLARINDAN BİRİNİ HZ.
SÜLEYMAN'A EŞ OLARAK GÖNDERMİŞ, ÇEYİZ
OLARAK DA KENANLARA AIT BİR ŞEHİR
OLAN **GEZER**'İ VERMİŞTİ...

HZ. SÜLEYMAN KRALLIĞIN YÖNETİMİNİ
YENİDEN DÜZENLEDİ.. HER BÖLGE VE SEH-
RİN BASKENT KUDÜS'E BİR MİKTAR
VERGİ ÖDEMESİ KARARLAŞTIRILDI..
KOLONİLERDEN ALINAN VERGİDE
BASKENTTE
TOPLANIRDI...

ÜLKENİN ULASTIĞI BU BOLLUK VE REFAH DÜZENİ,
EN GÜÇLÜ KRALLARDAN BİRİ OLAN HZ. SÜLEYMAN'IN M.Ö. 931'DE
ÖLÜMLÜ ÜZERİNE SONA ERDİ...

KRALLIK YENİDEN İKİYE BÖLÜNDÜ..
Hz. SÜLEYMAN'IN HALEFİ VE OĞLI ROBOAM,
KUDÜS VE YUDA BÖLGESİNİ ALDI..BURADA
OTURANLARA **YAHUDİ** DENİLMEYE
BAŞLANDI...

FİLİSTİN'İN KUZeyİNDE KURULAN DEVLET
İSRAIL KRALLIĞI ADINI DEVAM ETTİRDİ..BURA-
DA YASAYANLARA İSRİLOĞULLARI DENİRDİ..
İSRİLOĞULLARI YAHUDİLERDEN DAHA GÜÇLÜY-
DÜ.. KRALLARI **TEROBOAM, SİŞEM**'İ SURLA
ÇEVİRELEREK BURADA BİR BAŞKENT KURDU..

İSRAİL DEVLETİ YE-
NİDEN PUTPEREST-
LİĞE DÖNEREK,
DİNİ İNANÇLARINI
DEĞİŞTİRDİ VE
PARAYA TAPMAYA
BAŞLADI.. BU ARA-
DA GİZLİ OLARAK
ESKİ İNANÇLARI-
NI SÜRDÜREN-
LER DE VARDI...

İÇ HUZURSUZLUK-
LAR, SİYASİ SUİ-
KASTLAR, KARDES-
LERİ OLAN YAHU-
DİLER VE KOMSU-
LARI SURIYELİLER-
LE YAPILAN SAVAŞ-
LAR SONUÇU İS-
RAİL KRALLIĞI
ZAYIFLADI.. İKTI-
DAR KOMUTAN-
LARIN ELİNE
GEÇTİ...

BUNLARDAN BİRİ OLAN **OMRİ**,
BAŞKENTİ, BİRAZ DAHA KUZEYDE
OLAN **SAMARIA**'YA TAŞIDI...

YERİNE OĞLU **AŞAB** GEÇTİ...
FENİKELİ BİR PRENSESLE EV-
LENEN AŞAB DEVRİNDE ÜLKEDE
ÇOK TANRILI FENİKE DİNİ
EGEMENDİ...

BU DÖNEMDE BATIDA BELİREN ASUR TEHLİ-
KESİ GİBİ DIŞ SORUNLARA, BİR DE İÇTE DİNDEN
KAYNAKLANAN SORUNLAR EKLENDİ...

M.Ö 845 YILINA
DOĞRULU AŞAB'IN BÜTÜN
YAKINLARI VE AİLESİ,
AYAKLANAN İSRAİLİ
KOMUTANLAR TARAFIN-
DAN ÖLDÜRÜLDÜ...

... KRAL **EZEKİYAS** ASURLULARA KARŞI
MISIRLILARLA ANLASMA YOLUNA GİTTİ...

BUNUN ÜZERİNE ASUR
KRALI **SENNAKERİB** ORDUSUYLA YOLA
ÇIKARAK BÜTÜN YUDA KENTLERİNİ YAKIP
YIKTI VE M.Ö. 700 YILINA DOĞRU 200.000'-
DEN FAZLA YAHUDİYİ ESİR ALARAK
BABİL'E GÖTÜRDÜ...

EZEKİYAS CANINI VE KRALLIĞIN BİR BÖLÜMÜNÜ
ANCAK ASUR HAKİMİYETİNİ TANIMAK VE AĞIR BİR
VERGİ VERMEYİ KABUL ETMEK KARŞILIĞINDA KURTARILDI...

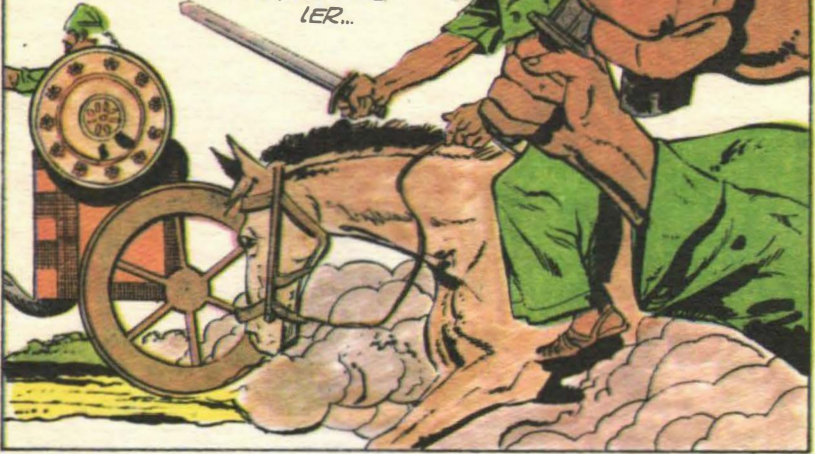

BÖYLECE YUDA KRALLIĞI VARLIĞI-
NI BİR ASIRDAN FAZLA BİR SÜRE
KORUMUS OLIYORDU...

...TA Kİ ASURLULARI YENEN VE
MISIR ÜZERİNE YÜRÜMEKTE
OLAN KADELİLER (YENİ- BABİL
KRALLIĞI) YUDA TOPRAKLARINA
GİRENE KADAR...

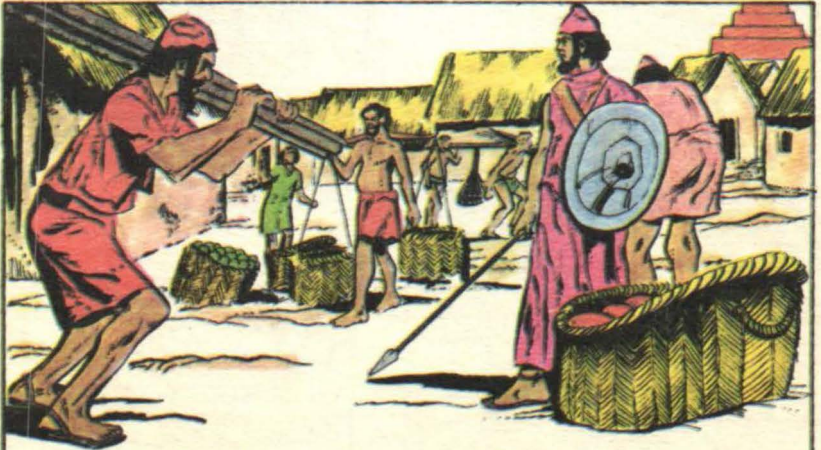
YUDA KRALLIĞI, MİSİR YOLU
ÜZERİNDE KURULUYDU. M.Ö. 597
YILINDA BABİLİLER KUDÜS'U
ALARAK BÜTÜN HALKI BU TOPRAK-
LARDAN SÜRDÜ-
LER...

ŞEHİRDE BABİLİLER
TARAFINDAN YENİ BİR
KRALLIK KURULDU.. KRAL
SEDESİAS YÖNETİMİNDEKİ
BU KRALLIK, DAHA SONRA
MİSİR'İN DA YARDIMIYLA YI-
KILDI VE YAHUDİLER YENİDEN
BAĞIMSIZLIKLARINI ELDE
ETTİLER...

BUNUN ÜZERİNE BABİL KRALI NABUKODONOSOR, BÜTÜN KRALLIĞI İSTİLA ETTİ.. SONUNA KADAR DİREYEN KUDÜS'TE TAS TAS ÜZERİNDE BIRAKMADI.. KATLIAMDAN KURTULABİLENLER BU TOPRAKLARDAN SÜRÜLDÜLER...

YAHUDİLER VE İSRAİLOĞULLARI, BABİL'DE, AYNI ATALARININ MİSİR'DA YAŞADIĞI KÖTÜ ŞARTLARDA YAŞADILAR, ANCAK KENDİ GELENEK VE DİNİ İNANÇLARINI KORUMAYI SÜRDÜRDÜLER... BABİL'DEKİ BU ESARET PERSLERCE YENİ BABİL KRALLIĞI YIKILINCAYA KADAR SÜRDÜ...

KİROS (KURUS) M.Ö. 539
YILINDA ONLARA GERİ DÖNME-
LERİ İÇİN İZİN VERDİ VE NABU-
KODONOSOR'UN TAPINAKLAR-
DAN YAĞMALADIĞI KUTSAL
EMANETLERİ İADE ETTİ...

ÇOĞUNLUĞU YAHUDİ OLAN
40.000'DEN FAZLA İBRANİ,
FİLİSTİN'E GERİ DÖNDÜ. DİNİ
İNANÇLARI VE GELENEKLE-
RİNDE SERBEST OLAN BU İN-
SANLAR, UZUN YILLAR PERS
İMPARATORLUĞUNA BAĞLI
KALDILAR...

ARALARINDAN COĞU, DİNLERİN-
DEN AYRILAN VE ON EĞİTİ 'İNKÂR
EDENLERİN LANETLENECEĞİNİ'
SÖYLEYEN **MUSA** PEYGAMBE-
RİN EĞİTİ ODURULTUSUNDA KU-
DÜS'E VE CİVARINA YERLEŞEREK
YENİ ŞEHİRLER KURDULAR VE
DİNİ İNANÇLARINI DEVAM
ETTİRDİLER...

DAVUD PEYGAMBERİN
OĞLU **İSHAK**'IN HABER
VERDİĞİ VE İSRAİL KRALLI-
ĞINI YENİDEN KURACAK
OLAN **MESİH**'İ BEKLEMeye
BAŞLADILAR...

DÖNEMİN KRONOLOJİK GELİŞİMİ

M.Ö. 2700 YILINA DOĞRU

Bu dönem Mısır'da piramitlerin yaptırılmaya başladığı zamana rastlar. Az sayıda ele geçen yazılı kaynaklardan anlaşıldığına göre bu dönemde Mısırlılarla Fenikeliler arasında, özellikle Biblos'a yetişen sedir ağaçlarından elde edilen kereste ticareti yapılmaktaydı.

M.Ö. 2000 YILINA DOĞRU

Mısır'ın siyasi bunalıma yuvarlandığı bu dönemde ticari ilişkilere bir süre ara verildiyse de bu dönemin sona ermesiyle birlikte yeniden ticari ilişkiler kurulmuş oldu. Fenike limanlarıyla Mezopotamya, Girit ve Kıbrıs adaları arasında alışveriş başladı.

M.Ö. 1780 YILINA DOĞRU

Bu dönemde Mısır siyasi açıdan zayıf düştü. Mari'de ele geçirilen kayıtlar bu dönemde Mısır'dan çok Suriye, Fenike ve Filistin şehirlerinden söz eder. Suriye, Filistin ve Mısır, Hiksoslar tarafından işgal edildi.

Babil'in başında I. Babil sülalesinin kurucusu olan Hammurabi bulunuyordu. I. Şamşi-Abad'ın ölümünden sonra Asur Devleti de çöküntüye uğramakta gecikmedi.

M.Ö. 1680 YILINA DOĞRU

Hurriler, Suriye ve Mezopotamya topraklarını ellerine geçirdiler. Anadolu'da I. Hitit Krallığı güçlendi.

M.Ö. 1580 YILINA DOĞRU

Mısır'da XVIII. sülale başa geçti ve Yeni Krallık dönemi başladı. Suriye, Filistin ve Fenike limanları arasında ticaret yeniden canlandı. Bölge kısa sürede Mısır'ın hakimiyetine girdi. III. Tutmosis devrinde Fenike şehirleri firavunun seferlerinde birer ikmal bölgesi durumuna geldiler. Hitit kralı I. Murşil'in Mezopotamya'yı istilası sonunda I. Babil sülalesi devri sona erdi (M.Ö. 1595). Kassitler şehri ele geçirdiler.

M.Ö. 1200 YILINA DOĞRU

Yakındoğu'nun bütün limanları, deniz yoluyla gelen istilacılar tarafından yağmalandı. Hitit Krallığı yıkıldı. Dorlar Yunanistan'ı işgal ettiler ve Miken uygarlığına son verdiler. Bu arada Mısır kıyılarına da saldıran istilacıları III. Ramses geri püskürttü. İbraniler Filistin'in iç kısımlarına sızmaya başladılar.

M.Ö. 1100 YILINA DOĞRU

Mısır Krallığı sona erdi. Filistin ve Suriye'de otorite boşluğunun doğması, M.Ö. 1100 - M.Ö. 900 yılları arasında küçük küçük Sami gruplarının bölgede egemen olmalarına yol açtı. İbraniler başlangıçta Filistin'in yukarı kısmındaki dağlık ve ormanlık alanlara yerleştiler. Aramiler Suriye'de küçük küçük şehir devletleri kurdular. Bunların en önemlisi Damas'tı. Bir başka önemli kent olan Tiros, daha sonra büyük bir ticari merkez haline geldi. Fenikeliler tüm Akdeniz'i kontrolleri altına aldılar.

M.Ö. 1020 YILINA DOĞRU

Dağınık bir halde yaşayan İbraniler kral Saul'un etrafında birleşerek siyasi bir birlik oluşturdular. Bunun gerçekleştirilmesinde etken olan en önemli faktörlerin başında, Filistin tehlikesi geliyordu.

M.Ö. 1000 YILINA DOĞRU

İsrail Krallığı'nın başına Hz. Davud geçti. Mutlak bir idare kurarak ülke sınırlarını genişletti. Kudüs'ü alarak başkent yaptı.

M.Ö. 970 YILINA DOĞRU

Bu tarihte başa geçen Hz. Süleyman devrinde barış bozulmadı ve krallık en parlak dönemini yaşadı.

M.Ö. 930 YILINA DOĞRU

Hız. Süleyman'ın ölümünden sonra iç karışıklıklar başgösterdi ve krallık ikiye ayrıldı. Kuzeyde on aşiretten oluşan ve kral Jeroboam başkanlığında bir İsrail Devleti kuruldu. Güneyli iki aşiretten Yuda ve Benjamin, Hız. Süleyman'ın oğlu Roboam'ın

yönetiminde Yuda Krallığı'nı kurdular. İkiye bölünüş, İbrani Krallığı'nın da çöküşünü hazırlamış oluyordu.

M.Ö. 900 YILINA DOĞRU

Bu dönemde Asur kralı II. Asur-Dan yeni bir yayılma politikası uygulayarak, güneyde Babil, batıda Suriye ve Filistin üzerine sefer hazırlıklarına başladı.

M.Ö. 885 YILINA DOĞRU

Bir ihtilalle yönetimi devralan komutan Omri, İsrail tahtını ele geçirdi. Amaria kentini kurarak başkent yaptı. Onun ve ondan sonra gelenler devrinde İsrail ekonomik açıdan büyük bir gelişme gösterdi. Tiros ve Damas'la ticari ilişkiler kuruldu.

M.Ö. 853

Karkar Savaşı. Suriye, Filistin devletlerinin ordularından oluşan ve İbraniler tarafından desteklenen bir ordu, III. Salmanasar'ın ordusu ile savaşa tutuştu. Başlangıçta her şey Asurlulardan yana gibigörünmesinerağmen sonuçta güçlü Asur ordusu geri püskürtüldü.

M.Ö. 840 YILINA DOĞRU

İsrail'de bir ayaklanmayla idareyi ele alan Jehu, Omri'yi yenerek yönetimi eline geçirdi. İsyan Yahve taraftarları ve peygamberlerce destek görmüştü.

M.Ö. 814

Tirolu tüccarlar,Kuzey Afrika'da (bugünkü Tunus'ta) önemli bir ticari merkez olan Kartaca'yı kurdular.

M.Ö. 783

İsrail'de II. Jeroboam başa geçti. Asurluların bu dönemde zayıf düşmüş olmaları, Suriye-Filistin bölgesindeki küçük devletlerin işine yaradı. İsrail de aynı dönemde son refah çağını yaşıyordu.

M.Ö. 745

Asur Devleti'nin başına geçen III. Tiglatpileser, Suriye'ye saldırdı.

M.Ö. 732

Asurlular Damas'ı kuşattılar.

M.Ö. 725

Yeni Asur kralı II. Sargon Samaria'yı ele geçirdi ve halkının büyük bölümünü bu topraklardan sürdü.

M.Ö. 700

Büyük bir iç karışıklığın çıkmasından sonra Asur kralı Sennakerib, Fenike topraklarına girdi. Sidon kenti düştü ve Tiros işgal edildi.

M.Ö. 640

Yuda tahtına Josias geçti. Peygamberlerin vaazlarına uyarak köklü bir dini reform hareketini başlattı. Kudüs'teki tapınak Yahuva'ya adanan en önemli ibadetgâh haline geldi. Bu dönemde peygamber Eremya'nın etkinliklerinden söz edilmektedir.

M.Ö. 612

Medlerle Babillilerin bir ittifak kurmaları sonucu Asur İmparatorluğu yenildi ve başkent Ninova düştü. Asur toprakları Medler ve Babilliler arasında paylaşıldı.

M.Ö. 587

Mısır tarafından kışkırtılan Babil kralı II. Nabukodonosor, Yuda Krallığı'na saldırdı. Kudüs işgal edilerek yağmalandı. Krallık eski gücünü yitirerek bir Kalde eyaleti haline geldi. Halkı Babil'e sürüldü.

M.Ö. 538

Babil Krallığı'nın M.Ö. 539 yılında Pers kralı Kiros tarafından yıkılmasından sonra İbranilerin Kudüs'e geri dönmelerine izin verildi.

M.Ö. 520

Babilliler tarafından yıkılan Kudüs tapınağının yeniden inşasına başlandı.

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

GELECEK SAYI:
PERS İMPARATORLUĞU

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

ANTİK ÇAĞDA ASYA IV
Pers İmparatorluğu

KARACAN

BAYİNİZDEN
SİMDİDEN AYIRTINIZ